

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročila, inserate in reklamacije. — Za laserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprete reklamacije se poštnine prosta.

Današnja številka obsega 10 strani in Gospodarske Novice.

O ptujskih Nemcih.

Bratje se med seboj najbolj poznajo. Zato je zanimivo izvedeti, kako Nemci sami sodijo o svojih ptujskih brateh. Izvemo pa to iz govora, ki ga je imel dne 23. oktobra 1913 ptujski poslanec Malik v državnih zbornici. Opisoval je razmere med Nemci samimi v Ptuj. Samoumevno je, da nima naša stranka nič skupnega z vsenemškim Malikom, kar pa nas ne moti, da bi ne prinesli po tesnopisnem zapisniku poslanske zbornice nekaj odlomkov iz Malikovega govora, v katerem opisuje ptujске nemške razmere.

Strašili, njih krème in šnopsbutike.

O rodbini Strašilov, ki igra tudi v štajerčijanskem gibanju ptujskega okraja veliko vlogo, je Malik izpovedal:

„Tu imamo rodbino, katera razume, da vleče največjo korist iz svojih častnih in zaupnih mest in se bogati. Ta rodbina poseduje te-le koncesije: Ptuj, desni breg, gostilna „pri jelenu“; gostilna nekdanj Grile pri Sv. Roku; gostilna „Pri belem križu“; Ptuj, leví breg, gostilna, nekdanj pivovarna, Kolodvorska ulica; gostilna „Pri pivotoču“ v ulici Ogrska vrata; gostilna na lenti, prej Bruner; gostilna „Pri solneu“, Bavarska ulica; šnopsarija v ulici Ogrska vrata; nadalje po eno gostilno v Žetalah, v Mariboru in Građeu. — Gospodje, mislim, da je to prav lepo število koncesij in da je to zelo prilična rodbina. (Medklici.)“

Ornik in njegov sin.

„Toda s tem še ni končano, gospoda moja, ta družba zna skrbeti tudi za svojo bodočnost.

Tako bi se naj ob Dravi gradila velika elektrarna, dravska voda bi se naj izrabila. Dosedaj se je sin tega gospoda, tega, ki vse dela... (Poslanec Resel: Kako mu je ime?) Inženir Josip Ornik (Poslanec Resel: Vi menite očeta?) Ne, ampak sina. Oče je seveda tudi Ornik. Sin se je dosedaj udeleževal dela v narodno-obrambni družbi. Sedaj pa naenkrat nima več časa. Za ravnatelja te elektrarne je seveda določen Ptujčan in ta je mnogozaslužni, razumljivi sin svojega mnogozaslužnega, razumljivega očeta, ptujskega župana Ornika. In na ta način se nadaljuje.“

Letalni stroj.

(Profesor dr. Josip Demšar).

Atenskem umetniku Dedalu je Minos, kralj na Kreti, naročil, naj mu sezida velikansko poslopje, labirint. Ko je bil labirint gotov, je dal kralj iz sovražstva do Atencev zapreti vanj Dedala in njegovega sina Ikarja. Atenca bi bila morala gladu umreti. Toda prebrisani umetnik si je dal pomagati. Ko je zidal labirint, je iz previdnosti napravil v zgornjem nadstropju skrivno okno, za katero Minos ni vedel. Sedaj pa naredi sebi in sinu peruti iz ptičjega perja in voska ter zleti skozi skrivno okno iz palače proti morju. — Mlademu Ikarju je bilo letanje po zraku neizmerno všeč. Dvigal se je vedno višje. Oče ga je opominjal, naj bo previden, toda zaman; sina se je polotila vesela razposajenost. Kar prileti Ikar preblizu soncu, na perutih se stopi vosek in neprevidni mladenič pade v morje ter utone. Dedal pa se srečno reši v Sicilijo.

Nekaj tisoč let po dogodkih, o katerih govori grška pravljica, so razni možje res začeli poizkušati, kako bi se dalo splavati po zraku. Tako so v 18. stoletju izdelali velikega ptiča, kateremu so dali ob straneh peruti iz pravega ptičjega perja. Ptič je bil tako velik, da je bilo v njem prostora za več mož, ki naj bi mahali s peruti. Vendar ptiča niso mogli spraviti kvišku; vsaj poročila, ki popisujejo ta čudoviti stvar, ne povedo o letanju ničesar. Proti koncu istega stoletja je z letanjem po zraku obujal veliko pozornost mlad francoski ključavničar Besmer. Za letanje se je posluževal dveh drog, ki sta imela na vsakem koncu po eno perut. Droga si je Besmer pridržil na rame in ju je privezal tudi na noge. Mahal je pa s peruti tako, da je ob istem času dvignil levi prednji ter desni zadnji del drog in narobe. Tako

Blanke, Ornikov zet.

„In potem se še pridružuje drugi član te (Ornikove) rodbine, na primer gospod zet Blanke; ta izdeluje za šole, zavode, hranilnico in za občino tiskovine za velikanske cene, za cene, o katerih se je govorilo že tudi v časnikih. V socialno-demokratskem časniku „Arbeiterwille“ se nahaja n. pr. sledeče vprašanje na Ornika:

Ali je res, da Vaš zet, občinski oče Blanke, prodaja za mestne šole vse knjige in učila in nadalje vse tiskovine za občino, in sicer tako drago, da je tiskovin več kot treba, torej v izobilju, na razpolago (Čujte, čujte!) To so tako majhni spomini. Toda ne samo v nasprotnih listih se tako piše, temveč tudi v narodnih. Tukaj imamo narodni list z dne 24. februarja 1912, v katerem stoji (se čita):

„Dne 13. februarja je izšel v založbi njegovega (Ornikovega) zeta Blanke letak, — mimogrede bodi omenjeno, da je Blanke edini prodajalec za neverjetno visoke cene vseh tiskovin in papirnih potrebščin za občino, za šole, zavode, plinaro, žago, pralnico, hranilnico — v katerem je vse polno surovega zmerjanja in napihnjenega govorjenja, a kajpada nobenega stvarnega odgovora na očitke, ki so se dvignili proti občinski upravi.“

Tako govori in sodi Nemeec o ptujskih Nemcih! To torej ni „farška“ ali „prvaška“ sodba, ampak prava in pravcata nemška sodba. Štajerčijanci dajo veliko na vse, kar je nemškega, naj si torej tudi to nemško sodbo o svojih voditeljih shranijo za ogledalom.

Državni zbor.

Pretekli teden je poslanska zbornica samo dva dni, sredo in četrtek, zborovala. Potem pa je prekinila svoja posvetovanja do torka, 11. t. m. do 3. ure popoldne. To se je zgodilo na izrečno željo Rusinov in Poljakov, katerih voditelji so se peljali v Lvov, da se tam s svojimi tovariši deželnimi poslanci in s cesarskim namestnikom nadalje pogajajo zaradi novega volilnega reda.

Težava pogajanj ne obstoji v razmerju do Rusinov, ampak poljske stranke same se ne morejo zediniti, kak volilni red bi predložili Rusinom. Liberalna skupina poljskih strank, to je liberalno-demokratska (voditelj dr. Leo), krakovsko-konzervativna (German) in liberalno-ljudska stranka (Stapinski), hoče

židovskim volilec na škodo krščanskih zasigurati v volilnem redu več poslancev, krščanska skupina pa, obstoječa iz samostalne stranke (voditelj dr. Kozlovski), iz centruma (Abrahamovič) in ljudske zveze (dr. Glombinski) pa se temu z vso silo upira. Na svoji strani ima krščanska stranka škofo in večino poslancev, liberalna pa močnejše kričaje in neštevilno židovskih časniki. Dosedaj, ko to pišemo, se obe skupini poljskih strank še nista mogli zediniti.

Vse se vpraša, kaj bo, ako se v Galiciji ne doseže sporazumljenje med Poljaki samimi in na podlagi tega med Poljaki in Rusini? Potem so Rusini primorani, da v državnem zboru obstruirajo dalje. To je jasno. Vlada bo pa na to s pomočjo večinskih strank skušala streti rusinsko obstrukcijo. Ako se ji to ne posreči ali ako sploh ne zaupa, da so večinske stranke za kaj takega sposobne, potem bo zatvorila poslansko zbornico in bo do gotovega časa vladala s pomočjo proslulega § 14 sama dalje.

Zgodi se pa lahko tudi drugače. Ni izključeno, da se postavi vlada ob stran Rusinov proti Poljakom. Med letošnjimi balkanskimi nemiri se je namreč veliko sanjalo na Poljskem o obnovitvi starega poljskega kraljestva. To se jim je na visokem mestu zelo zamerilo, dočim so bili visoki in merodajni gospodje z Rusini zelo zadovoljni, ker so Rusini nespravljivi sovražniki Rusov in ruskega carstva ter vsled tega udani Avstriji kakor malokateri drug narod. Ako torej vlada potegne z Rusini v slučaju, da se ne doseže sporazumljenje, potem bo rekla vlada Rusinom: Bodite mi v državnem zboru pridni in mirni, pustite mi moj davčni načrt, zato pa vam razbijem po češkem uzoreu samoupravo Galicije; razpustila bom deželni zbor in deželni odbor, upostavila vladno komisijo in na čelu te komisije ne civilnega, ampak vojaškega cesarskega namestnika, generala!

Mogoče je torej, da se doseže sporazumljenje. Potem je vse dobro. Če se to ne zgodi, pa je to-le mogoče: ali se stere rusinska obstrukcija v zbornici, potem gre mlin naprej; ali se ne stere ali noče streti, potem se mlin zapre; ali pa se kaznuje nepokorne Poljake, potem bo državni zbor zboroval naprej, v Galicijo pa pride — general. S tem so naši čitatelji na bodoče dogodke za vse slučaje pripravljeni.

Ponavljamo pa, da vse te zmešnjave in težave izvirajo iz tega, ker v Avstriji nasproti majhnim narodom ni pravice. Vsem narodom enakopravnost in v Avstriji bo mir in red.

sicer o vseh vetrovnih zakonih izvrstno poučen, ki pa še nikdar ni vodil ladje. Da more kdo spretno in varno voditi ladjo, za to mu je treba primernih priprav, ravno tako mu je pa treba tudi dolgotrajne vaje, da brez posebnega premišljevanja že kar čuti, kdaj ni vse v redu. Tudi pri drsanju je nekaj podobnega. Z drsalicami iti po ledu ni nič posebnega, mala umetnost pa je že, vsak hip se zdaj in zdaj tako gibati, da ostane telo v ravnotežju. Te spretnosti človek ne dobi s samim opazovanjem; treba mu je za to vstrajne vaje. In tukaj je glede letanja po zraku največja težava. Ptiči se vzdržijo v zraku, ker imajo izvrstno razvit čut za ravnotežje; ta čut si more človek pridobiti le z vajo, vaditi se pa skoro ne more začeti v letanju, če že ne zna vsak hip ohraniti ravnotežja. Da bi torej človek mogel začeti letati po zraku, bi moral to takorekoč že znati.

Prve težave pri letanju po zraku je precej uspešno premagal berolinski inženir Lilienthal. Napravil si je peruti, ki so od enega konca do drugega merele 7 m. Sam je tičal v obroču, ob katerem so bile peruti pritrjene. S to napravjo se je spuščal Lilienthal s pobočij raznih hribov na tla, toda le pri slabem vetru; pri močnem vetru si ni upal leteti po zraku; močan veter bi ga bil lahko nepričakovano zadel na peruti od zgoraj in ga vrgel ob tla. Dvigniti se Lilienthal s svojo napravjo ni mislil, vendar ga je ugoden veter nekaterikrat dvignil nad mesto, s katerega se je spustil v nižavo. Pri letanju je bil Lilienthal prav previden, vendar so ga njegovi poizkusi stali življenje. Nekoč je med letanjem z največjo silo priletel na tla. K sreči pa ga je vrglo v močvirje, ki je bilo tako mehko, da se je le neznatno poškodoval. L. 1896. je pa blizu Berolina z velike visočine padel na trda tla. Zlomil si je hrbtenico in je kmalu nato umrl. Nekaj dni pred smrtjo je še med učenjaki predaval o tem, kako se mu je v zadnjem času posrečilo izboljšati svo-

Poslanci Fon, dr. Verstovšek in tovariši so interpelirali v imenu Hrvaško-slovenskega kluba železniškega ministra glede krivičnih razmer na državnih železnicah in radi zastopljanja slovenskih uradnikov in uslužbencev. Interpelacija povdarja posebno krivično številno razmerje uradnikov pri ravnateljstvih v Trstu in Beljaku. — Poslanec Slovenske Kmečke Zveze, in sicer zastopniki na obeh straneh Drave, so pri ministru za javna dela ponovno posredovali zaradi stavbe novega mostu čez Dravo v Zgornjem Dupleku. Vložili so še posebej tudi pismeno vlogo, s katero odločno zahtevajo od ministrstva, da ono prevzame skrb za to potrebno stavbo in z odločnim pritiskom upliva na podrejene urade, da se že vendar v bližnjem času začne graditi ta skrajno potrebni most.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik Fran Ferdinand** bo, kakor poročajo listi, obiskal prihodnje dni angleškega kralja. Ta obisk gotovo nemškemu cesarju ne bo ljub, ker je on vedno skušal preprečiti, da se med Avstrijo in Anglijo ne bi razvil posebno prijateljsko razmerje. Politika Nemčije je bila in bo, da škoduje ugledu Avstrije s tem, da ji odvrata prijatelje.

— **Odlikovanje finančnega ministra Zaleskija.** Cesar je našega finančnega ministra grofa Zaleskija, ki je sedaj, kakor smo že poročali, radi boleznih na dopustu da si zopet utrdi zdravje, povzdignil v grofovski stan. Iz Rima pa se poroča, da je sv. Oče Pij X. poslal zadnje dni prejšnjega tedna obolemu ministru Zaleskemu v znak svojega sočutja svojo podobo z lastnoročnim podpisom z željo, da bi kmalu ozdravil. Podelil mu je tudi apostolski blagoslov. Odlikoval ga je nadalje z redom božjega groba, Zaleskijevi ženi pa je podelil križ istega reda. Grof Zaleski je član stare poljske plemeniške rodovine. V ministri družini vlada vzgledno katoliško prepričanje in življenje.

— **Volilno gibanje na Kranjskem.** Prejšnjo sredo se je vršil v Ljubljani shod zaupnikov Slovenske Ljudske Stranke, da postavi kandidate za deželno-zborske volitve. Po govoru načelnika dr. Šusteršiča, ki je omenjal uspešno delo S. L. S. v ljudski blagor ter je pozival navzoče na krepek boj proti liberalcem in soc. demokratom, so se postavili kandidati in sicer: Za splošni volilni razred: Sodni okraj Ljubljana: M. dimnik, pos. v Jaršah. Sodni okraj Kamnik—Brdo: Lavrenčič Iv., dekan v Kamniku. Sodna okraja Kranj—Škofja Loka: Evgen Jarc, državni poslanec v Ljubljani. Sodni okraji Radovljica—Kranjska Gora—Tržič: Piber Ivan, župnik v Gorjah. Sodni okraj Postojna—Senožeče—Ilirska Bistrica—Vipava—Lož: dr. Ladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani. Sodni okraj Vrhnika—Logatec—Idrija—Cerknica: Kobi Anton, veleposestnik na Bregu. Sodni okraj Krško—Kostanjevica—Mokronog—Trebneje: Hladnik Ivan, župnik na Trebelnem. Sodni okraj Litija—Višnja Gora—Radeče: dr. Zaje Ivan, zdravnik v Ljubljani. Sodni okraj Kočevje—Velike Lašče—Ribnica—Žužemberk: Jaklič Fran, državni poslanec v Dobropoljah. Sodni okraj Novo Mesto—Črnomelj—Metlika: Mihelčič Alojz, župan na Lokvici. Za splošni volilni razred Ljubljana proglašila kandidata osrednji izvršilni odbor stranke v sporazumu z izvršilnim odborom stranke za Ljubljano. Odstopivšima poslancema gg. Ravniharju in Matjašiču se je izrekla topla zahvala za njuno zvestobo in požrtvovalnost. — Kmečke občine. Ljubljana—Vrhnika: dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar v Ljubljani. Povše Franc, komerčni svetnik v Ljubljani. Kamnik—Brdo: dr. J. Ev. Krek, državni poslanec v Ljubljani. Kranj—Tržič—Škofja Loka: Demšar Franc, drž. poslanec na Češnjici. Zabret Ivan, posestnik na Bobovku. Radovljica—Kranjska Gora: vitez J. Pogačnik, državni poslanec v Podnartu. Postojna—Logatec—Senožeče—Lož—Ilirska Bistrica—Cirknica: Drobnič Franc, posestnik v Novi vasi pri Blokah. Dr. Ignacij Žitnik, državni poslanec v Ljubljani. Vipava—Idrija: Perhavec Bogomir, posestnik v Vipavi. Novo Mesto—Kostanjevica—Krško: J. Zurek, župan v Kandiji. Trebnje—Višnja Gora—Žužemberk—Mokronog—

Litija—Radeče: Dr. Evgen Lampe, deželni odbornik v Ljubljani. Košak Fran, posestnik in župan na Grosupljem, Vehovec Ivan, posestnik in župan v Žužemberku. Črnomelj—Metlika: Dermastia Karol, strokovni učitelj na slovenski trgovski šoli v Ljubljani. Odstopivšima poslancema gg. Dularju in Bartolu se je izrekla topla zahvala za njuno delo. Za okraj Kočevje—Ribnica—Velike Lašče se proglašajo kandidati sporazumno z ondotnimi zaupniki pozneje. Mesta in trgi: Tržič—Radovljica—Kamnik: dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani. — Zaupniki S. L. S. v Idriji so soglasno sklenili, da kandidirajo v mestni skupini idrijski dekana Mihaela Arko. — Kandidati za ostale mandate v mestni skupini se proglašajo pozneje. — Shod zaupnikov je izvolil državnega glavarja dr. Šusteršiča zopet za načelnika stranke. — Liberalci si s svojimi kandidati ne upajo prav na svetlo. Vsak, količkaj pameten mož, se brani kandidirati na programu propadajoče liberalne stranke. S. L. S. prireja pridno volilne shode.

— **Košut**, sin znanega prekucuha Košuta, leži na smrtni postelji. Bolnikovo stanje je dan za dnevom slabše. Košut trpi na hudi črevesni in srčni bolezni.

— **Katoliški shod na Ogrskem.** (Od 8. do 11. novembra se je vršil v Budimpešti pod pokroviteljstvom škofov Ogrske shod ogrskih katoličanov. Med govorniki so grof J. Zichy, grof Josip Karolyi, grof Apponyi, dr. Szmreszani, prof. Mihali in dr. Glattfelder. Kakor v drugih deželah, tako skušajo tudi na Ogrskem katoličani potom katoliških shodov oživiti gibanje in organizacije katoličanov. V deželi, kjer je dosedaj skoro neomajano vladal gnili liberalizem, kjer so liberalci kakor srake kradli denar davkoplačevalcev, je res potrebno, da se celo javno življenje preustroji v katoliškem smislu.

— **Katoličani v Nemčiji.** Dasiravno je Nemčija po večini protestantska država, vendar katoliška stranka tam vedno lepše napreduje. Ne samo med katoliškimi in delavskim ljudstvom, ampak tudi v mestih in trgih pridobivajo katoličani vedno več tal. Prejšnji teden so se vršile v slovitem mestu Kolin ob Renu ali Kelmorajnu, kamor so hodili nekdanji Slovenci na božjo pot, občinske volitve. Katoliška stranka „Centrum“ je sijajno zmagala nad združenimi socialnimi demokrati in liberalci. V III. razredu so zmagali katoliški možje z ogromno večino 8300 glasov nad socialnimi demokrati, kateri so izgubili proti prejšnjim volitvam 1300 glasov. Katoliške stranke povsod napredujejo.

— **Novi bavarski kralj.** Kakor smo že zadnjič poročali, so proglašili Bavarci dosedanjega princa-vladarja (regenta) Ljudovika za svojega kralja. V bavarskem glavnem mestu in po vsej deželi je nastalo veliko veselje, ko se je izvedelo, da ima dežela zopet pravilnega vladarja. Na kraljevem dvoru so po dolgih letih zopet razobesili kraljevsko zastavo. Ob priliki proglašitve za kralja je Ljudovik III. izdal na prebivalstvo oklic, katerega končuje s sledečimi besedami: „Verujmo v Boga, katerega milostna roka je dozdaj vodila Bavarsko in prosimo, da naj nas Vsemogočni blagoslovlja in podpira.“ — Kraljev oklic so razširili s posebnimi letaki po celi deželi. Kralj Ljudovik je pomilostil ob tej priliki mnogo jetnikov. V soboto, dne 8. novembra, je v slavnostni dvorani dvorne palače v Monakovem kralj Ljudovik ob navzočnosti članov kraljevske rodbine, ministrov, poslancev in drugih odličnjakov storil prisego. Pred prisego je obljubil novi kralj, da bo njegova prva skrb: blagor podložnikov. — Bivšega, na duhu bolanega kralja Otona so obvestili o spremembi na kraljevem prestolu, a revež se ni zavedal, da je izgubil kraljevo čast.

— **Bolgarija.** Bolgarski kralj Ferdinand je obiskal pretekli teden našega cesarja na Dunaju ter imel tudi z zunanjim ministrom grofom Berhtoldom daljši pogovor o svetovni politiki. To je prvi obisk, katerega je naredil bolgarski kralj po nesrečnem balkanskem boju, kar je znamenje, da je Bolgarija nam najbolj hvaležna, da smo ji ohranili ves čas vojske prijateljstvo in da si hoče tudi v bodoče naše prijateljstvo ohraniti. Bolgarski listi so zelo navdušeno pisali o Avstriji, ko so zabelježevali obisk svojega vladarja na Dunaju. Sicer pa je bolgarski narod že pridno na delu, da popravi rane, ki mu jih je zadala voj-

ska. V novo pridobljenih krajih Tracije so se mirno in v redu upostavile bolgarske oblasti. Vlada že dela načrte, kako bi se gospodarsko povzdignili novozasedeni kraji. Njena prva skrb bo, da zgradi nove železnice do Egejskega morja ter naredi iz Porto Lago sa lepo urejeno novodobno morskopristanišče.

— **Balkan.** Med Grško in Turčijo se vrše sedaj v Atenah pogajanja za mir. Do sedaj se sporazum še ni dosegel. Nobena država noče odnehati. Grška hoče imeti za-se zaželjene otoke pred Dardanelami, vojno odškodnino in popolno svobodo svojih državljanov v Turčiji. Turki pa nočejo Grkom nič obljubiti. Vojškina nevarnost torej še ni izključena. — Za bodočega kralja Albanije je določen nemški protestantski princ Wied. Predno pa zasede novi albanski prestol, zahteva princ, da mu velevlasti zagotovijo vsakoletno plačo 400.000 K in preskrbijo deželi 75 milijonov posojila. Albanski katoličani pa se protivijo, da bi kak protestant postal albanski kralj, ker v Albaniji sploh ni protestantov. Proti princu Wiedu agitira tudi Essad-paša. — Mednarodna komisija postavlja mejne kole med Albanijo in drugimi balkanskimi državami. Delo bo dokončala do 1. decembra.

— **Rusija** se pridno oborožuje, posebno na morju. Te dni so spustili v pristanišču Nikolajev v morje 2 moderni (novodobni) križarici, 1 drlednot in več podmorskih čolnov. Ker se tudi Anglija in Francija na morju posebno pridno oborožujeta, utegne še napuhnjena Nemčija enkrat močno čutiti, da nemška drevesa ne rasejo do neba.

— **Žid Beilis oproščen.** Nedavno smo poročali o sodni obravnavi proti židu Beilisu, kateri je bil obdolžen, da je l. 1911 izvršil na dečku Juščinskem obredni židovski umor s tem, da ga je dolgo mučil, mu prizadajal 47 ran, iz katerih mu je počasi kri otekala. Ves židovski svet, posebno časopisje, se je zavzelo za Beilisa. Obravnava je trajala skoro mesec dni. Dne 10. novembra se je končala obravnava z — oprostitvijo žida Beilisa. Sumi se, da so bogati židje porotnike v Kievu mastno podkupili.

— **Potovanje španskega kralja in kraljice.** Španska kraljeva dvojica je odpotovala dne 10. t. m. iz Madrida v Pariz. Od tam odpotujeta potem na obisk k našemu cesarju na Dunaj, kjer ostaneta 8 dni kot gosta našega cesarja. Španska kraljeva rodbina je v sorodu z avstrijsko cesarsko hišo. Mati španskega kralja Alfonza je avstrijska nadvojvodinja. Z Dunaja bo odpotovala kraljeva dvojica v London.

— **Nemiri v Mehiki.** Predsedniku mehikanske ljudovlade, bivšemu prekucuhu Huerti, prede slaba. Domači ustaši morijo in ropajo ter pobijajo vladne čete, od druge strani pa grozijo Združene države z vojsko, ako Huerta ne odstopi. Pri El Paso se je dne 9. t. m. vršila krvava bitka med Huertovimi vladnimi četami in ustaši. Vladne čete so bile v hudi bitki popolnoma poražene.

Krvave nesreče na železnici.

Toliko krvavih nezgod se na železnici že dolgo ni zgodilo kot zadnji teden. Vsak dan so poročali listi o novih nesrečah in žrtvah. Nesreča pa, ki se je zgodila pri mestu Melun na Francoskem, presega vse druge.

Brzovlak in poštni vlak trčila skupaj.

Pred mestom Melun na Francoskem se je v torek, dne 4. novembra, ob 11. uri ponoči zgodila grozna železniška nesreča. Južnofrancoski brzovlak, ki je privozil iz mesta Marzajle, je 50 metrov pred kolodvorom, kjer se odcepi stranska proga od glavne proge, zavozil z vso silo v poštni vlak. Razdejanje je bilo grozno. Vsi vozovi poštnega vlaka, v katerem je bilo nad 50 poštних uradnikov, in pa 3 vozovi brzovlaka, so bili popolnoma razdejani. Ker so razpočile tudi plinovne cevi in zaloge, so bili vsi vozovi hkratu v plamenu. Izmed gorečih razvalin so se slišali srce pretresujoči in obupni klici na pomoč. Ogenj je silno prasketal, vročina je bila grozna. Rešilno delo je bilo silno otežkočeno.

Poročila o železniški nesreči v Melunu označujejo nezgodo kot eno največjih nesreč, ki so se v zadnjih letih dogodile. Navzlic največjemu trudu se drugi dan do štirih zjutraj ni posrečilo, spraviti izpod ponesrečenih vlakov vse mrtve in ponesrečene ter dobiti natančen pregled o obsegu nesreče. Železniški nastavljenici, gasilci in vojaki so delali z vsemi močmi, da bi spravili poškodovance in mrtevce izpod voz. Izpod razbitih voz so moleli odtrgani deli človeških teles, dočim v gorečih vozovih, ki so ležali s kolesi navzgor, so ječali težko ranjeni potniki, ne da bi se jim bilo moglo kaj pomagati. Od 11. ure zvečer se je slišalo ječanje neke navidezno nepoškodovane ženske, ki jo do zjutraj še niso mogli oprostiti, 8 ur je ležala težko ranjena pod razvalinami. Ko so jo izvlekli, je umrla. Revice je žena nekega stotnika, ki je tudi ležal mrtev pod razvalinami. Med poškodovanci je samo eden inozemec, hamburški trgovec Marko Auerbach; ostali ponesrečenci so sami Francozi.

Nesreče je kriv strojevodja brzovlaka, Dumaine, ki je bil takoj aretiran. Dumaine je neposredno pred nesrečo skočil z lokomotive, tudi kurjač poštnege vlaka se je rešil s tem, da je skočil z lokomotive. Dumaine je popolnoma obupan in neprenehoma trdi, da je nedolžen. V obeh vlakih je bilo okoli 300 oseb, od katerih se jih je več nego 100 naznanilo pri uradnikih v Melunu. Še-le pozno zjutraj se je posrečilo, pogasiti ogenj. Minister za javna dela se je slučajno izognil nesreči. Isti dan bi se bil moral udeležiti neke

jo letalno napravo. Mogoče si je s svojim izboljšanim strojem upal preveč in se je zato ponesrečil.

Pa človeku ni dosti, da bi se le varno mogel spuščati z visočine na tla, hoče se tudi dvigati v zrak. Res so v zadnjem času iznašli že več takih strojev, ki nesejo človeka kvišku. Stroje te vrste bi najlože primerjali velikim papirnatim zmajem, ki so navadno razdeljeni na 3 dele. Pod zmajem je kolo na lopate ali vijak, ki ima približno isti namen kot vijak pri parobrodih. V ladji se nahaja motor; tukaj je tudi prostor za ljudi. Vijak dela s silno hitrostjo, s katero se vrti, umeten veter, ta pa se zaletava v peruti ter žene tako vso pripravo. Znano je, da imamo velike ptice, ki sicer dobro lete, varno zaprte, če se nahajajo v ozkem, ograjenem prostoru brez strehe. Te ptice morejo v zrak le, če se najprvo precej daleč vodoravno zaletajo. Tako je tudi pri letalnem stroju. Večinoma se ne dvigne takoj, ko začne delovati vijaki. Zato mora imeti dvoje ali troje koles, po katerih se požene najprvo vodoravno, potem se še-le začne polagoma dvigati.

Glede letanja po zraku sta posebno zaslovela Amerikanca brata Orville in Wilbur Wright. Prvi se je v spremstvu nekega 26letnega častnika dvignil

z letalnim strojem 17. septembra p. l. blizu Washingtona. Med letanjem se je levi vijak nekoliko pokvaril, stroj se je nagnil in predno je bilo mogoče dobiti ravnotežje, sta bila Wright in njegov spremljevalec že na tleh. Wright si je zlomil nogo, častnik pa se je tako poškodoval na glavi, da je kmalu nato izdihnil.

Brat Wilbur Wright pa je javno poizkusil svoj letalni stroj blizu Pariza, in sicer leta 1908 8. oktobra. Seboj je vzel nekega parškega profesorja. Letel je nepretrgoma 1 uro 10 minut ter je preletel 70 km. Včasih je letel s hitrostjo 100 km na uro. Za svoj nepričakovano dober uspeh je dobil 500.000 frankov nagrade.

Z letalnim strojem se človek začetkoma še ni kaj visoko povzpел. Večinoma so letali ljudje nekaj metrov nad drevjem. Toda sedaj so letalni stroji prišli že nad 5000 m visoko in bi še lahko višje, ako bi v teh višinah ne bila mraz in zračna redkost tako občutna. Kakor zrakoplovom, dajejo učenjaki tudi letalnim strojem na pot orodja, ki sama zaznamujejo temperaturo in zračni tlak. Tako letalni stroji tudi znanosti prav dobro služijo. Gotovo se bodo dali letalni stroji še znatno izboljšati in bo potem mogoče, se prav hitro in varno voziti po zraku.

slavnosti v Lyonu, vendar pa je v zadnjem hipu to odrekel.

Novjša poročila pravijo, da nesreče ni zakrivil vlakovodja brzovlaka, ampak da so bili signali napačno postavljeni. Do nedelje so komaj spravili vse nesrečne žrtve izpod razvalin. Mrtvih oseb je nad 50, težko in lahko ranjenih pa nad 100. Večino mrtvih ne morejo spoznati, tako grozno so razmesarjeni in ožgani. Težko ranjeni imajo večinoma polomljene noge, roke in hrbtenice. Škoda je ogromna. Samo škoda na poštinih pošiljkih znaša okrog 3 milijone kron. Železnica bo morala plačati velike svote kot odškodnino družinam usmrčenih in težko poškodovanim. Oblast je odredila strogo preiskavo, da se dožene, kdo je glavni krivec te grozne nesreče.

Nesreča v Braziliji. 50 oseb mrtvih.

Iz mesta Rio de Janeiro v Braziliji poročajo: Dne 4. novembra jutraj sta 2 brzovlaka logijanske železnice na prosti progi, ko sta vozila z brzino 70 kilometrov na uro, trčila skupaj. Usmrčenih je bilo 54, ranjenih pa nad 80 oseb.

Nesreča v Belgiji.

Dne 5. novembra po noči sta na križišču dveh železnic trčila 2 tovorna vlaka skupaj. Tri osebe so mrtve, 10 pa težko ranjenih.

14 mrtvih, 15 težko ranjenih.

Iz Moskve na Ruskem poročajo: Na progi Moskva—Kazan je dne 4. novembra ponoči skočil s tira poštini vlak. 14 oseb je bilo ubitih, 15 oseb je težko, mnogo pa lahko ranjenih. Govorijo, da je bila nesreča povzročena nalašč po neki hudobni roki.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

16. nedelja: 27. po Binkoštih. Varstvo Device Marije.
17. ponedeljek: Gregorij škof; Viktorija, mučenica.
18. torek: Odon, opat; Evgen, spoznav; Hilda.
19. sredo: Elizabeta, kraljica; Poncijan, papež in mučenec.
20. četrtek: Feliks Val, spoznav; Edmund, kralj.
21. petek: Darovanje Dev. Marije; Kolumban.
22. sobota: Cecilija, dev. in muč.; Maver, mučenec.

Naš prevz. g. knezoškof so odpotovali na Dunaj k škofijskim zborovanjem.

* Našim naročnikom! Današnji številki smo priložili položnice za pošiljanje naročnine. Naročnike uljudno prosimo, da nam začnejo naročnino takoj pošiljati. S tem nam ob novem letu delo zelo olajšajo. Položnice naj se natanko izpolnijo. Ime (krstno in rodbinsko) naj se piše razločno, ravno tako tudi kraj, ker drugače ne vemo, komu naj poslani denar vpišemo v dobro.

Vsaka položnica ima nad besedo „Položnica“ napravljene dve roki. Med tisti dve roki naj vsak doseđani naročnik napiše besedi „star naročnik“ in poleg se pristavi tisto številko, ki je najde na sv-jem ovitku, v katerem se mu list pošilja. Kdor si list na novo naroči, naj zapiše na položnico med tisti dve roki besede: **nov naročnik.**

Kdor bo položnico tako izpolnil, kakor je tukaj zahtevano, bo list dobival vedno v redu. Kdor pa se ne bo ravnal po tem navodilu, si bo sam kriv, ako bo pri pošiljanju lista nastala kaka zmesnjava.

Kdor nima položnic, naj ne piše po njo, ampak naj pošlje denar po nakaznici, na katero naj tudi napiše, ali je stari ali novi naročnik in številko ovitka.

* „Slovenski Gospodar“ svojim zvestim. Lastništvo „Slovenskega Gospodarja“ se je odločilo, dati svojim zvestim agitatorjem in naročnikom sledeče ugodnosti: Vsak novi naročnik, ki sedaj takoj kot celoletno naročnino plača za list 4 K, dobi list do novega leta zastonj in se mu bo vsa poslana naročnina zaračunila za leto 1914. Kdor le more, naj torej plača celoletno naročnino takoj, ker s tem pridobi skoro 2 meseca! Agitatorji za naš list naj nam pošljejo naročnino po nakaznici, ako nimajo položnic, in naj natančno zapišejo imena naročnikov s pripombo, ali so novi ali stari. Poštne stroške si naj odračunijo. Zahtevajo naj od nas tudi položnice, ki so jim na razpolago. Za agitatorje zopet razpišemo nagrade. — Kdor pošlje celoletno naročnino, to je 4 krone za 5 novih naročnikov, dobi kot nagrado lep molitvenik ali palepstoiečki križ. Kdor pa pošlje celoletno naročnino za 20 novih naročnikov, dobi fino izrezljan stenski križ. — Na delo torej sedaj v novembru, da spravimo „Slovenskega Gospodarja“ v vsako slovensko hišo!

* Koledar Slov. Kmečke Zveze je izšel in se začel razpošiljati. Izmed vsebine navajamo: Ljudsko štetje s podatki, kakor jih še naše časopisje ni prineslo. Nadalje: Naše organizacije. Za mlade politike. Vzorna zbirka jabolk. Vzorna zbirka hrušk. Trsne vrste za Slovensko Štajersko. Kolobarjenje. O močnih krmilih. Prva pomoč v neugodah. Sejmi na Spodnjem Štajerskem. Natančneje poročilo glej v „Gospodarskih Novicah“. Pristaši Slovenske Kmečke Zveze, segajte po koledarju. Stane s poštno vred 1 K 50 v.

„Vojvodina Štajerska.“ V založbi tvrđke Goričar in Leskovšek v Celju je izšla tretja popravljena izdaja lične knjižice „Vojvodina Štajerska“, ki je v

prvi vrsti namenjena učencem spodnještajerskih ljudskih šol. Cena ji je 40 vinarjev, po pošti 45 vin.

* „Slovenski liberalizem v pravi luči.“ Knjižico pod tem naslovom je izdalo „Obrambno društvo“ v Ljubljani in jo razpošlje v nekaj izvodih častitim župnim uradom po Kranjskem. Posamezen izvod te času primerne brošure velja s poštnino vred 30 vin., pri večjem odjemu se zaračuna izvod po 20 vin. Naročila naj se izvolijo poslati na „Obrambno društvo“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Posamezni izvodi se dobe tudi v Katoliški bukvarni.

* Dr. Kukovec rešuje posojilnice. Mariborski list „Straža“ pripoveduje zanimive reči o tem, kako je voditelj spodnještajerskih liberalcev reševal slovensko šoštanjko posojilnico. Za 1 telefonični pogovor je računil šoštanski posojilnici 50 K in za dvakratno prenočišče in večerjo 250 K. To morajo biti zares mastne pečenke. Za 2kratno prenočišče in večerjo — 250 K. Hab' die Ehre!

* Dr. Kukovec proti kmečkim zahtevam. Kakor znano, naše kmečko ljudstvo že dolgo let želi, da bi se glede izvrševanja stavbene obrti na deželi izvedle razne olajšave. Poslanci Kmečke Zveze so se za to splošno željo v deželnem zboru že močno zavzeli, ker so spoznali, da se na kmetih glede izvršitve tesarske, zidarske in mizarske obrti postopa proti domačim rokodelcem in posebno proti posestnikom skrajno strogo. Če brez vednosti mestnega mojstra daš po domačem tesarju ali zidarju izvršiti kako večje popravilo pri svinjaku ali hlevu, že te preganja oblast z nepotrebnimi poti na glavarstvo in z globami. Zandarji poizvedujejo pri tvoji hiši kakor za kakšnimi hudodelci. Skrajna potreba je, da se nepotrebne ostrosti glede stavbene obrti omilijo. Glavar liberalne Narodne stranke, celjski dr. Kukovec, pa je na nedeljskem liberalnem shodu v Celju predlagal resolucijo, „da se zborovanje na oster način izreče proti olajšavam, ki jih mislijo doseči za stavbne obrti „klerikalci“ v štajerskem deželnem zboru.“ — Kmetje in obrtniki na deželi, zapomnite si ta sklep dr. Kukovca in njegove stranke, ki se je sprejel na liberalnem shodu v Celju dne 9. novembra 1913. Ob času volitev, ko bodo govorili liberalci k vam: Ljubi kmet, dragi kmet..., pomolite ta protiljudski sklep liberalnim agitatorjem pod nos!

* Liberalna skrb za kmeta. Ko so bili na krmilu na Kranjskem liberalci, je kranjski deželni zbor izdal v enem letu za povzdigo živinoreje samo 684 K 28 vin. Ko pa je dobila odločilno besedo Slovenska Ljudska Stranka, se je za živinorejo izposlovalo na leto 600.000 K. Taka je razlika med delom liberalnih krčičev in med delom mož naše stranke. Liberalci se kažejo prijatelje kmeta le ob času volitev.

* Kako ljubijo Nemci poštenost. V Essenu v Porenju v Nemčiji ima milijonar Krupp ogromne tvornice za razno orožje, posebno topove. V njegovih delavnicah je zaposlenih stalno od 46.000—50.000 delavcev. Velika pokrajina okrog mesta Essen je posejana s samimi delavskimi hišami in ogromnimi tvornicami. Vse zemljišče, ki ga poseduje Krupp, obsega 422 hektarjev, to je okrog 700 oralov zemlje. Suhega premoženja (denarja) ima Krupp blizu 200 milijonov. Čisti dobiček Kruppovih tvornic znaša na leto od 10 do 20 milijonov kron. Skoro vse evropske in tudi mnoge izvenevropske države, so naročevale do zadnjega časa večinoma vse: topove, krogle, navadne puške, strojne puške, jeklene oklopne plošče za ladje, tvornice za vojne ladje, za železnice in druge take reči pri tvrdki Krupp. Zadnji čas pa je Kruppova tvrdka izgubila mnogo na ugledu. Nemčija, pa tudi druge države, so začele kupovati svoje vojne potrebščine pri drugih tvrdkah. Mi smo letos že poročali, kako je Kruppova tvrdka podkupovala v Berlinu državne uradnike in častnike, da so ji izdajali kupne pogodbe in druge načrte med vojnim ministrstvom in drugimi tvornicami kanonov, da je potem Krupp zamogel tekmovali z njimi, oziroma ponarejati vojno blago za njimi. Pretečeni teden se je vršila v Berlinu večdnevna obravnava proti uradnikom nemškega vojnega ministrstva, Brandtu in Ecciusu, ki sta Kruppovim agentom za denar izdajala razne važne tajnosti nemške armade. Kruppova tvrdka se je s tem zelo obogatila, nemška država pa oškodovala, ker so po Kruppu prišle tudi druge države do njenih važnih vojaških tajnosti. Nemeč bi torej za Judežve groše prodal tudi usodo svoje domovine. Sodišče je obsodilo Brandta na 4 mesece težke ječe, Ecciusa pa na visoko denarno globo.

* Povest poštenega moža. Prijatelj nam poroča: Sprejmite, g. urednik, sledečo dogodbico, ki bo gotovo zanimala slehernega našega pristaša. Bilo je v poletju 1912. V občini V... na Spodnjem Štajerskem so se isti čas vršile občinske volitve. Moj sosed Ivan je sklical pristaše Kmečke Zveze skupaj in jih organiziral za boj proti liberalcem in nemškutarjem, kateri so lepo složno in sami sedeli do tedaj v občinskem zastopu. Ivan je imel srečo. Ker je bil pošten in vzoren gospodar, je imel takoj večino volilcev na svoji strani. Naša stranka je zmagała na dan volitve z lepo večino na celi črti. To je bolelo in jezilo nasprotnike. Sklenili so, maščevati se nad Ivanom, ker so vedeli, da je naša zmaga njegovo delo. Ivan je bil zaročen s hčerko nekega veleposestnika v sosednji župniji. Obljubljeno je imel, da dobi z njo vred tudi 6000 K dote. Poroka bi se naj vršila v 3 tednih. Nevestin oče je bil nekoliko na strani liberalcev. Na prigovarjanje Ivanovih nasprotnikov je Ivanu zadnji hip odrekel hčerkin roko. Nasprotniki so šli še dalje. Nahujskali so njegovega sosedo-stiskača, katere-

mu je dolgoval še izza očetovega gospodarstva 4000 K, da mu je odpovedal posojilo z naročilom, da mora isto v 8 dneh vrniti. Po nekem pijančku pa so mu nasprotniki dali na znanje, da dobi nevesto in se mu posojilo ne odpove, ako prestopi v njih tabor. Ivan pa je rekel prostodušno: Svojega prepričanja ne prodam ne za nevesto, ki bo imela vrečo cekinov, ne za stiskačeve tisočake. Nasprotniki so začeli ubogega Ivana preganjati s tožbami in so pritirali tako daleč, da je bilo Ivanovo posestvo prodano. Vzdignil je še par sto goldinarjev in šel proč iz domače občine. Po prijatelju opozorjen, se je napotil v Severno Ameriko. Komaj dobro leto je bil tam in že je bil poplačan za svojo značajnost. Služil je pri gospodarju, kateri je bil posestnik obširnih posestev in bil bogataš prve vrste. Nekega dne v letošnjem poletju se peljeta z gospodarjem na daljno posestvo. Ko se vračata zvečer skozi neki gozd, napadeta ju 2 roparja. Ustrelila sta konja ter padla oba po gospodarju, hoteč ga oropati. Ivan je imel k sreči pri sebi revolver, skoči z voza in srečno sproži revolver proti roparju-velikanu, ki je davil gospodarja. Med drugim roparjem in Ivanom se je razvil nato boj na življenje in smrt. Dasi tavno hudo ranjen, vendar je ostal Ivan zmagovalec. Rešil je gospodarja gotove smrti. Za plačilo mu je gospodar izplačal drugi dan 10.000 dolarjev (po naše nad 40.000 K). Sedaj je bila Ivanu zopet pot v domačijo odprta. Čez teden dni se je že odpeljal v domovino. Slučaj je nanese, da je bila njegova domačija zopet na prodaj. Kupil jo je. In tako vidimo Ivana zopet srečnega na svoji domačiji. Bog ga je bogato poplačal za njegovo značajnost in poštenost.

* Strahopetni Nemci. Graški liberalni Nemci so izgubili korajžo. Za občinske volitve v Gradcu, ki se v kratkem vršijo, so glede III. razreda vrgli iz strahu pred socialnimi demokrati puško v koruzo ter jim hočejo brez boja prepustiti vse mandate v tem razredu. Ni sicer znano, ali upliva na Nemce strah pred ono „grozno“ zverino, ki jim mori živino ali kaj drugega, ker jim je srce zlezlo tako korajžno iz svojega navadnega prostora, a pribiti se mora, da za stranko, ki iz strahu pred svojimi političnimi nasprotniki vrže puško v koruzo, tak korak ni posebno časten. Naša Slovenska Kmečka Zveza pa se svojih nasprotnikov ne boji, ampak povsod nastopa samostojno in odločno.

* Amerikanski milijonar -- dobitnik Slovencev v Ameriki. Naši rojaki imajo v mestu Joliet v Severni Ameriki lepo cerkev sv. Jožefa, v kateri pa je še manjkalo orgelj. Slovenski župnik č. g. Janez Kranjc, se je obrnil s prošnjo do milijonarja Andreja Carnegie, ki je znan po svojih velikanskih tvornicah in veletrgovinjah z jeklom. Milijonar je prošnji ustregel ter daroval slovenski cerkvi krasne nove orgle, vredne nad 6000 dolarjev (nekako 25.000 K). Carnegie je že poprej daroval 3 slovenskim cerkvam v Ameriki nove orglje.

* Gospodarski tečaji. Zadružna Zveza v Mariboru priredi sporazumno s S. K. S. Z. sledeče gospodarske tečaje: V sredo, dne 19. novembra, v posojilnični hiši v Frankolovem, začetek ob 8. uri. Dne 20. decembra v St. Juriju ob Taboru v cerkveni hiši. Začetek ob 8. uri. Dne 27. decembra v Rajhenburgu v dvorani kaplanije. Začetek ob 9. uri. Predmeti predavanja: predpoldan predava živinorejski inštruktor Krištof: O krmi in krmiljenju. Nadrevizor Vladimir Pušenjak: Oilji kmetijskega zadružništva. Župnik Rožnik: O hlevih. — Popoldan (začetek ob ½2. uri). Krištof: O vzreji telet. Pušenjak: Denarne krize. Rožnik: O svinjereji. — Gospodarji in gospodinje, mladeniči in dekleta se vabijo, da se v obilnem številu udeleže teh tečajev.

* Na sadjarski in vinarški šoli v Mariboru se je vršil letos sadjarski tečaj 3 tedne; spomladi 1 teden, julija 1 teden in pa koncem meseca septembra. Udeležilo se ga je 8 udeležencev, in sicer sledeči: Janez Cvikel v Vunčki gori od Sv. Petra niže Maribora; Anton Weingerl od Sv. Jakoba v Slov. gor.; Franc Lilek iz St. Ilja; Anton Večernik in Franc Moškon od Sv. Križa nad Mariborom; Alojzij Videmšek iz Vojnika pri Celju; Blaž Prisljan iz Parizelj pri Braslovcah in Ferdinand Šobar iz Wissenbacha pri Cmureku. Dne 27. septembra se je s skušnjo tečaj zaključil. Skušnjo je vodil strokovni učitelj Oton Brühders in paznik Aplenc. V tem tečaju se je predmetovalo „lege in podlage, o pravilu špalirjev in pritličnih gromov ter spravlanje in uporaba sadja“. Deželni odbor je otvoril ta tečaj v ta namen, da dobijo mladeniči teoretičen in praktičen pouk glede povzdige sadjarstva na deželi. Sadjarski pazniki so pripravljeni, pomagati sadjarjem z nasveti in na vsake vprašanje pravilno poročati; zato se naj kmetje obračajo z vprašanjem na zgoraj imenovane paznike. V praktičnem sadjarstvu sta se najbolj zanimala ter ob skušnjah izvrstno odgovarjala Janez Cvikel od Sv. Petra niže Maribora in Anton Weingerl od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Za to pridnost jima je priznal deželni glavar grof Attems lepo darilo, namreč celo sadjarsko orožje, poučno dragoceno knjigo sadjarstva ter lepo spričevalo.

* Za kovače. Na deželni podkovski šoli v Gradcu se bo začel prihodnji polletni podkovski tečaj dne 2. januarja 1914. Pridni kovaški pomočniki dobijo za obisk tega tečaja ustanove po 100 K. Natančneje v inseratu.

* Tečaji. Deželni odbor priredi od 12. do 17. januarja 1914 na Silberbergu pri Lipnici tečaj za kletarstvo. — Na deželnih viničarskih šolah pa se zač-

nejo dne 15. februarja viničarski tečaji. Več v insektih.

* **Zakupna oddaja.** Pri c. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru se vrši dne 26. novembra 1913 ob 10. uri dopoldne dražba najema vžitnega davka od vina, vinskega in sadnega mošta, in mesa za l. 1914 (pogojno tudi za 1915 in 1916) v sledečih pobirnih okrajih: Poljskava, Poljčane, Sv. Lovrene nad Mariborom, Slivnica, Slov. Gradec, Celje, Sv. Jurij ob juž. žel., Dobrna, Vel. Pirešica, Vojnik, Sv. Pavel pri Preboldu, Žalec, Braslovče, Brežice, Sušica, Šoštanj, Velenje, Laško, Konjice, Oplotnica, Vitanje, Rogatec, Slatina, Ormož—Mihovec. Natančni pogoji zvedo se lahko pri c. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru, pri pristojnih kontrolnih vodstvih in oddelkih finančne straže.

* **Novo strašno orožje.** V angleškem vojnem pristanišču Portsmouth so dne 27. oktobra preizkusili novo, strašno orožje s takozvanimi „S-žarki“, s katerimi je mogoče, da se povzročijo skozi zrak na daljavo eksplozije (razstrelbe) na telesih, ki se premikajo. Angleška mornariška uprava je žrtvovala staro vojno ladjo, na katero so iz daljave 12.000 metrov namerili „S-žarke“. Na ladji so „S-žarki“ povzročili eksplozijo, ki je ladjo v eni minuti izpremenila v razvalino. — Če bo le res!

* **Velikanski divji maček.** V okolici Pazina v Istri je ustrelil neki lovec velikanskega divjega mačka. Sam rep mu je bil dolg celih 40 cm. Divji mački so v naših krajih že zelo redki.

* **Tržno poročilo.** Izdelovalci nogavic hočejo povišati ceno svojim izdelkom za 1%. — Tvorničarji obveznega (lekarniškega) blaga so zvišali ceno za 3%. — Cene za hmelj so na žatečkem trgu sledeče: češki hmelj 100 kg 520—600 K, štajerski 400—460 K, ogrski 360—450 K. — Cena goveji živini je na graškem sejmu zopet padla za 1—2 K, svinje pa so pri ceni nekaj pridobile. — Lastniki velikih avstrijskih trgovin in trgovin poročajo v listih, da se trgovina zadnji čas obrača zelo na bolje. Posebno izboren je izvoz raznovrstnega blaga na Balkan. Trgovski svet pričakuje v letu 1914 izvanredno ugoden razvoj velike trgovine.

* **Za Duj. kuhinjo** v Mariboru so darovali gostje na gostiji gosp. Ernesta Reš z gosp. Jerico Steger pri Sv. Urbanu pri Ptuj 32 kron. Živeli posnemovalci.

* **Pos'ano.** Hamburg—Amerika—Linie nam poroča, da stopi v spomlad 1914 v službo sestra-ladja velikana „Imperator“ brzparnik „Vaterland“, ki bo kakor „Imperator“ oskrboval osebni promet med Hamburgom in Novim-Jorkom. Poleg tega se nahaja še tretja ladja v delu, ki bo glede velikosti prvi dve močno prekašala. Prihodnje vožnje so razvidne v inseratu.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Podružnica Slovenske Straže je priredila pretečeno nedeljo svoje prvo letošnje predavanje. Udeležba je bila povoljna. Predaval je predsednik podružnice, dr. Jos. Leskovar o avstrijski ustavi in političnih pravicah. Imenovan udeležencev se je zahvalil g. predavatelju železničar Medvešek ter je pozival navzoče, naj se pridno udeležujejo predavanj, saj je posebno za delavske sloje izobrazba nujno potrebna. Predavanja se bodo vršila odslej redno vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dopoldne v prostorih Zadržne Zveze (C.ritova tiskarna). Odbor podružnice bo poskrbel za dobre predavatelje. Prihodnje predavanje se vrši dne 14. decembra.

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. (Nagla smrt.) V Benedikskem vrhu je umrla, od kapi zadeta, v 43. letu svoje starosti, Elizabeta Zavernik. Bila je od mladih let pridra Marijina družbenica in zavoljo svojega mirnega, tihega značaja pri vseh priljubljena. Živeli sta skupaj s sestro v lepi zastopnosti in srečno, delali in trpeli skupaj, dokler ni posegla vmes nemila smrt in razdružila dvoje ljubečih se src, katerih eno sedaj mirno v grobu spi, drugo osamelo krvavi. Naj v miru počiva!

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. (Pogreb.) V soboto, dne 8. novembra, smo pokopali ob prisotnosti 4 gospodov duhovnikov, in velikanski udeležbi ljudstva, Janeza Zel, posestnika v Obratu, in očeta preč. g. I. Zel, kanonika v Velikovcu na Koroškem. Rajni je že dalje časa hiral, zadnji čas pa se mu je tako poslabšalo, da se je dal prevideti in pripraviti za smrt. Udano in potrpežljivo je prenašal zadnjo bolezen in lepo, mirno je izdihnil v rokah svojega sina-duhovnika, ki so ga domači poklicali k bolnemu očetu, pa je bil prišel, ga spremil v večnost. Rajni je bil velik muzikalichen talent od 15. leta naprej pri godeih. Zato so ga godci tudi spremljali na njegovi zadnji poti. Rad je pravil, pri kolikih primicijah je sodeloval. Rekel je, da jih je „seboj napravil“ nekaj blizu 200. Svoj klarinet, ki ga je sporočil sinu-duhovniku, je kupil od godca neke potujoče družbe, ki je svirala celo v Jeruzalemu, Carigradu in drugod. Klarinet nosi letnico 1830. Veličastni pogreb je pričel, kako je bil rajni priljubljen. Njegovim žalujočim ostalim naše odkrito sožalje, rajnemu pa želimo večni mir in pokoj.

m **Sv. Anton** v Slov. gor. V naši župniji je gostilničar, ki bi rad veljal za katoliškega moža, pa ima pred adventom in postom ples skoro vsako nedeljo. Letos si je baje vzel dovoljenje za ples kar za 5krat pred adventom. Obžalujemo nesrečno mladino, ki vključ vsem opominom nosi svoje težko zaslužene vinarje na tako dvomljive zabave, še bolj pa obžalujemo starše, ki gonijo svojo dečo „na pašo“ v take gostilne. — Hvala Bogu, da smo pridelali letos na njivah in v goricah toliko, da si v naših vinskih vrhah lahko s prijatelji in znanci privoščimo poštenega odtiha; zato je pa tem žalostnejše, če slišimo nedeljo

za nedeljo oznanjevati pred cerkvijo vabila k različnim „pašnikom“. Možje, župani in odborniki, ki vam je za poštenje naših občin, odrecimo enoglasno dovoljenje za ples in storili bomo veliko in koristno delo. Proč od gostiln, kjer se obhajajo „pašniki“, ker tam ni prostora za poštenega človeka!

m **Fram.** Poročil se je Janez Hojnik, veliki kmet na Planici, z Antonijo Majal, hčerko ugledne Majalove, domače Potnikove hiše na Planici. Nevesta je bila ves čas vzorna družbenica Marijine družbe. — Umrl je v nedeljo in bil v torek pokopan vrli, 30 let stari mladenič Janez Vauhnik, sin župana Janeza Vauhnik iz Ješence. Ženinova, nevestina kakor Vauhnikova hiša so naročene na „Slovenskega Gospodarja“.

m **V Studenicah** je umrl dne 27. oktobra oče prejšnjega č. g. župnika, Martin Žekar, star 82 let. Bil je oženjen od 26. junija 1848, torej 65 let. N. v. m. p.!

m **Maribor.** V nedeljo, dne 23. novembra predstavlja mariborski „Orel“ znano narodno igr „Divji lovec“. Ze danes opozarjamo Slovence v Mariboru, Kamnici, Hočah, Sv. Petru ter bližnji in daljni okolici da agitirajo za obilno udeležbo. Natančneje prihodnjé.

m **Slovensko gledališče** v Mariboru. Prihodnjo nedeljo, dne 16. novembra točno ob pol 8. uri zvečer se uprizori jako zanimiva burka „Uboji možiček“. To bo smeha, da bo za počt!

m **Sv. Magdalena.** V nedeljo, dne 16. novembra popoldne po večernicah se vrši zborovanje tukajšnje Slov. Straže. Na dnevnem redu je govor: Slovenski in socialna demokracija, petje narodnih pesmi iz knjižice „Domoljubni pevce“. Magdalenski Slovenci, združimo se, da rešimo naš materni jezik in lepo slovensko zemljo.

m **St. Ilj** v Slov. gor. Prihodnjo nedeljo, dne 16. novembra popoldne bo v gostilni g. Baumana „vesela trgatve“ h kateri se vsi šentiljski in okoliški Slovenci in Slovenke prijazno vabijo.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Kmet. podružnica uljudno opozarja vse svoje člane, da dopis v „Gospodarskem Glasniku“ št. 21 z dne 1. novembra t. l. pod naslovom: „Bo treba, da začnemo skrbeti“ natančno prečitajo in storijo svojo dolžnost!

m **Sv. Ana** na Krembergu. Bralno društvo pri Sv. Ani na Krembergu priredi dne 16. novembra 1913 veselicu po večernicah pri gosp. Krambergerju. Vspored: 1. Petje. 2. Igra: „Skritveni zaklad“ in „Kmet avtomat“. 3. Srečolov in prosta zabava. Vstopnina: sedeži po 40 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Katoliško bralno in gospodarsko društvo priredi v nedeljo dne 23. novembra po večernicah povodom otvoritve nove društvene dvorane v isti veselicu s predstavo narodne igre „Krivoprišežnik“, tamburanjem in petjem. Posetiti sta nas obljubila ob tej priliki veleč. g. dr. Hohnjec in poslanec Rožkar. K obilni udeležbi vabimo!

m **Sv. Lovreno** nad Mariborom. Dekliška Zveza ima 30. novembra svoj mesečni sestanek s poudčnim govorom, deklamacijami in govorom predsednice. Dekleta iz cele župnije, pridite!

m **Hoče.** Dekliška Zveza ima v nedeljo dne 16. novembra po večernicah poučno zborovanje pri g. Rojko. Tudi žene dobro došle. Pridite v obilnem številu!

m **Slov. Bistrica.** Kam v nedeljo, dne 23. novembra t. l.? Vsi od blizu in daleč v Slovensko Bistrico, ker tam se bo pod pokroviteljstvom kat. izob. društva in sodelovanjem domačega pevskega zbora predstavljalja šaljiva in poučna igra „Reposťev“ in sicer v hotelu Avstrija, takoj po večernicah okrog pol 4. ure popoldne. Vstopnina je mala. Čisti dobiček je namenjen za kuhinjo revnih otrok tukajšnj okoliške šole. Po igri je prosta zabava s petjem itd.

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** Značilno, kako se razširja „Štajerca“, je ta-le dogodek zadnje nedelje: V vse šnoparne v Ptuj so prinesli posebni „odposlanci“ (čegavi?) cele kupe „Štajerca“ ter so ga delili brezplačno med šnoparje, ki so seveda hlastno pograbilo svojo dušno hrano. (Opomba uredništva: Dopisnika prosimo, da nam naznani osebe, ki so delile „Štajerca“. Hočemo se pri oblasti prepričati, ali imajo dotični pravico, širiti ta list.)

p **Cirkovce.** V Cirkovcah že precej časa ni bilo tako veličastnega zborovanja, kakor se je vršilo zadnjo nedeljo, 9. t. m. Velika društvena dvorana ni mogla obseči vse vrle cirkovške mladine, ki se je odzvala vabilu na ustanovni shod Mladeniške in Dekliške Zveze. Zato je mogel v imenu Bralnega društva mladenič Simon Bezjak z velikim veseljem pozdraviti številno občinstvo. Povdarjal je zlasti tudi, da se hoče mladina na Dravskem polju z delom v izobraževalnih društvih maščevati za znani neosnovani napad na poljanske mladeniče v neki knjigi. Z napeto pozornostjo je sledila mladina turnemu izvajanju preč. g. dr. Hohnjeca, ki je v izbranih besedah govoril o pravi izobrazbi, očital smer naših mladinskih zvez in navduševal za obilen pristop v snujoči se Zvezi. V imenu cirkovških mladenk je vznešeno govorila o pomenu dekliških zvez mladenka Matilda Zajc. Primerne pesnice sta lepo prednašali Pauman Marija in Prevolljšek Alojzija. Pozdrave mladenk iz Rač in Slivnice je prinesla Alojzija Furek. Č. g. Al. Sagaj je izrazil veselje šentlovrenških zvez nad novimi sestricami in pozival navzočo mladino, da se potegne neustrašeno za svoje stavljené plemenite cilje. Domači pevski zbor je med odmori spretno izvajal nekaj slovenskih skladb, Dal Bog, da bi obe mladi Zvezi provitali in postali drevsniki ukazeljnih mladeničev in mladenk!

p **Sv. Barbara** v Halozah. Dne 9. t. m. se je vršila pri nas lepa slovesnost. Ob 3. uri popoldne se je pomikala lepa procesija med ubranim trjankanjem, lepim petjem in molitvijo sv. rožnega venca od farne cerkve proti Gradiščam, kjer je bil blagoslovljen lep nov križ poleg drugih svetih podob. Križ je postavil ugledni in narodno zavedni katoliški mož, g. Anton Gavez, kmet v Gradiščah. Slavnost je bila prav lep spomin na letošnji Konstantinov jubilej, kar se je tudi v govoru povdarjalo. Blagi družini Gavez naj ljubi Bog ves trud in vse stroške stoterno poplača. Pri tej priliki se je nabralo za Slovensko Stražo 4 krone 32 vin. — V nedeljo na svidenje pri Reicherju. Čaka vas sreča!

p **Godenince.** Poročil se je v cerkvi Sv. Duha pri Središču odbornik pododbora Slovenske Kmečke Zveze, večletni občinski odbornik in posestnik Ernest

Novak, s pridno mladenko Marijine družbe, Marijo Verzela v Godenincu. Obilo sreče in blagoslova! Na gostiji je nabrala družica 4 K 2 vin. za Slovensko Stražo.

p **Ormož,** mestece na slovenski zemlji na Spodnjem Stajerskem, je kraj izzivanja mirnih Slovencev in širjenja pangermanske politike, tako si domišlja mladi železniški poduradnik-aspirant, ki je bil pred kratkim prideljen na našo železniško postajo. Ta gospodič nikakor noče razumeti slovenskega jezika. Razmere, slične celovskim na Koroškem, bi naj bile v veljavi tudi pri nas? Ako se gre za stranko, ki ne zna nemščine, že mora tolmačiti uslužbenec Slovenec svemu predpostavljenu gospodu aspirantu. Ne rečemo, da mož-aspirant ne zna slovensko, ampak uradno on noče govoriti pri blagajni s stranko slovensko, ker bi si s tem krhal ugled vsenemške politike in se nam Slovincem pripoznala pravica, ki nam po vesti in poštenju gre. Ormožancem „prusovskega“ pokolenja pa gotovo srce bije radosti, kadar stopi mož-aspirant pred vlak in pogledava na uro, okrašeno s frankfurtarskimi traki ter s tem javno kaže, da je v vrsti ormoških „heilbratcev“ eden brambovec več. Pa to bomo še videli in govorili drugokrat odločneje.

p **Sv. Bolfenk** pri Središču. Predzadnji „Slov. Gospodar“ je prinesel poročilo o nesreči, ki se je zgodila pri Puklavcu na Vitanu in je tudi omenil, da sta dva moža skoraj ponesrečila pri tem požaru. Eden izmed teh mož, ki sta oba naše stranke, je dobil celo težke opekline. Kljub temu pa je pisal zadnji „Nar. List“, da so „duhovniški podrepniki brez dela stali okoli in prodajali zijala“. Take surovosti pač nismo pričakovali. Radovnečni smo, če bo imel g. Tomazič, kot načelnik Požarne brambo, toliko „korajže“, da bo popravil ta neresnični dopis.

p **Obrž** pri Središču. Pri nas živu neki „mojster“, ki nahujskan od svojih liberalnih prijateljev, strastno napada in obrekuje nas „klerikalce“, duhovnike, vsa naša društva in v obče vse, kar je katoliško mislečega. Tako je napadel v nedeljo, dne 12. oktobra, zopet 2 naša Orla, ki sta šla k sv. maši ter jima po svoji liberalni navadi vrgel v obraz nekoliko neslanih besed, misleč, da bo spravilo to naša fanta v nepotrebno jezo. Tu pa jo je naletel. Najprej sta se začela prav iz srca smejeti tej njegovi modrosti, nato pa sta ga pošteno zavrnila, tako, da je ubogi stric komaj sproti požiral slina. Ko je videl, da s svojo liberalno oliko ničesar ne doseže, jo je junaško odkuril. Na enak način je že enkrat napadel naše vrle Orle, ko so šli v kroju po cesti. Da, tako dela ta mož, ki je zvest pristaš liberalno-nemškutarske stranke in ki zajema svojo modrost iz „Štajerca“. Take junake torej vzgojuje štajerčianstvo in liberalizem. Temu liberalnemu možu pa svetujemo, naj se ne vtika veliko v politiko in naj pusti drugič Orle popolnoma v miru, ker bi znal imeti drugače sitnosti in stroške. Torej jezik za zobe, bo najbolje.

p **Ormož.** V nedeljo, 16. t. m. po večernicah bo v prostorih Ormoške posojilnice obeni zbor izobraževalnega društva. Glavna točka programa je ustanovitev telovadnega oddelka „Orla“ za ormoško okolico. Predavanje bo o bistru, namenu in pomenu orlovske organizacije. Vabimo k shodu vse člane in članice izobraževalnega društva, pa tudi sploh stariše in vse prijatelje mladine, četudi še niso v društvu. Krščanski stariši! Če želite, da bo Vaš sin dober kristjan in opora Vaših starih dni, ga zaupajte naši orlovski organizaciji. Sedanjí sv. Oče, ki pač najboljšje poznajo današnje žalostne razmere po državah in deželah, stavi svoje upanje v mladino, posebno pa v krščanska telovadna društva. Pustili so jih že večkrat na svojem Vatikanskem dvoru pred seboj telovaditi in so jim podelili sv. blagoslov. Tako krščansko telovadno društvo so tudi naši Orli. Kaj so Orli za nas Slovence smo videli pri letošnjem katoliškem shodu v Ljubljani. Kdor se želi natančneje poučiti, naj pride k shodu. Tiskana pravila so na razpolago.

p **Sv. Barbara** v Halozah. Na Martinovo nedeljo, dne 16. nov. priredi naše Slov. kat. izobraževalno društvo in Mladeniška Zveza ob 3. uri popoldne pri g. Reicher veselicu. Na vspredu je petje, šaloigra: „Zamujeni vlak“ in srečolov. Kdor bi se rad na Martinovo nedeljo, pošteno nasmejaj, naj pride h g. Rajcherju, kjer ga čaka sreča.

p **Središče.** Tukajšnja Dekliška Zveza ima v nedeljo, dne 16. novembra po večernicah svoj redni mesečni shod. Mladike, pridite!

Ljutomerski okraj.

I **Ljutomerska dekanija** ima med svojimi dušnimi pastirji 4 duhovnike, kateri delujejo že čez 40 let v vinogradu Gospodovem: Ti so: preč. g. dekan Ljutomerski, Martin Jurkovič; duh. svetnika Martin Meško, župnik pri Kapeli, Janez Kunce, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici in Lovro Janžekovič, župnik v Veržeju. Vsi štirje so odlikovani s kolajno za 40letno zvesto službovanje.

I **Vučja vas.** Dvorazredna ljudska šola v Vučji vasi se glasom odredbe c. kr. deželnega šolskega sveta v Gradcu z dne 11. oktobra razširi čim prej v 3-razrednico. — Kmetijska podružnica v Vučji vasi si je na javnem prostoru blizu kolodvora v Bučevčevih postavila javno mestno tehtnico. K zgradbi je raklonila c. kr. kmetijska družba štajerska 500 K podpore, drugo so založili delničarji iz Bučevčev. Iljaševce, Starenovčevsi in Vučje vasi; tehtnica pride približno na 1450 K. Izdekal jo je g. Ivan Rebek, kjučavničarski mojster v Celju, močno, lično in natančno; delo samo hvali mojstra. Tehtnica je centimalna, ima 3000 kg nosilnosti, razbremenilno in registracijsko pripravo in je veljala pri g. Rebeku 840 K z monterjem vred. Meroskusni mojster iz Ljutomera (rodom Nemeč) se je izrazil zelo pohvalno o njej. Zidarstvo delo je istotako z veliko zadovoljnostjo dovršil domačin g. Ivan Zartl. Naj bi služila tehtnica mnogo let tukajšnjim kmetovalcem v ponos in gnotno korist! — Dandanes, ko obstoje razna društva za varstvo živali, je v resnici škandal, da gornjeradganski okrajni zastop ne sklene preložiti okrajne ceste čez Grabšiščak, na kateri se neizrečeno muči vprezna živina.

Žalost obide človeka, ako je priča trpinčenju uboge živine z „dolgim ovsem“. Pri dobri volji bi se že dočila potrebna sredstva! Oče Wratschko, tukaj bi bilo hvaležno polje za Vas!

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Velik promet je imela posojilnica pri Sv. Juriju ob Ščavnici zadnji uradni dan v mesecu oktobru: Prejemkov je bilo 16.753 K 42 vin., izdatkov pa 17.565 K 77 vin. Torej skupni promet 34.319 K 19 vin.

I Ljutomer. Podporno društvo Franc Jožefove šole ima v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne (po večernicah) svoj redni občni zbor z običajnim vsopredom v V. dekliškem razredu Franc Jožefove šole. Ob enem se naznani da priredi šolsko tombolo 1. adventno nedeljo t. j. 30. t. m., na kar se naj blagohotno ozirajo ona društva, ki hočejo še letos prirediti tombolo. Na občni zbor, kakor na tombolo vabi uljudno odbor.

I Sv. Križ na Murakem polju. Dekliška Zveza priredi v nedeljo, dne 16. nov. t. l. zopetno uprizoritev lepe verske igre „Dve materi“. Začetek takoj po večernicah. Vstopnina navadna. Pred igro se zapojejo pesmi. Ker se prve uprizoritve v poletnem času ni moglo udeležiti mnogo ljudi, se pričakuje sedaj obilna udeležba, h kateri vljudno vabi odbor.

I Prostov. gasilno društvo v Starinovicah priredi tombolo dne 16. novembra v gostilni g. Majerca. Začetek ob 6. uri zvečer. Dobiček tombole je namenjen za prepotrebno gasilno orodje, torej se vsi prijatelji tega dobrodelnega društva vljudno vabijo.

Slovenjgraški okraj.

s Sp. Šalek pri Velenju. Dvoživke sa gotovo prav čedne in prijazne živalice, posebno kadar nas v poletnem času s svojim ponočnim koncertom razveseljujejo. Tudi mi Šalečani radi poslušamo njihovo v grund-tonu: re—ga re—ga zloženo melodijo, a kljub tej naši naklonjenosti proti živalim-dvoživkam ne moremo trpeti njihovih dvonoznih sorodnikov v človeški podobi. In v našo žalost moramo priznati in se pritožiti pred celo javnostjo, da imamo tukaj blizu človeka, ki ga nič ni sram, posnemati naravo teh živalic. Kakor namreč dvoživke lahko živijo v vodi in na suhem ter se povsod dobro počutijo, tako se tudi nek gospod v bližnji podružne cerkve zelo dobro počuti v 2 nasprotnih društvih: v Slovenski Straži in v nemškem Šulterajnu. Dokler so namreč njegovi otroci še pod šolo, jih pošilja v slovenski otroški vrtec, ko pa pridejo do šolskih let, jih pa lepo zapiše v ono 2. razredno mučilnico. Ako ta mož misli, da je to ravnanje pametno in pošteno, ga pomilujemo. Vsak narodni značajnejši mora drugače soditi.

s Ribnica na Pohorju. V nedeljo, dne 16. nov., ima Dekliška Zveza v društvenih prostorih svoj redni mesečni sestanek. Dekleta, udeležite se ga v obilnem številu!

s Šmartno pri Slov. Gradcu. V nedeljo, 16. t. m. se vrši po rani sveti maši v kaplaniji shod S. K. Z. na katerem poroča drž. in dežel. poslanec dr. Verstovšek.

s Šmartno na Paki. V nedeljo, 16. t. m. se vrši po večernicah shod S. K. Z. v hiši g. Blaža Železnika št. 18. Poročat pride državni in deželni poslanec dr. Verstovšek.

Konjiški okraj.

k Konjice. Žalostno je, da je v konjiškem okraju toliko ljudi, ki, čeravno nemški ne razumejo, pošiljajo svoje otroke v nemško šolo. Ko pride otrok v šolo, ga vpraša učitelj nekatere besede, pa ne zna odgovoriti ne nemški in tudi ne slovenski. Potem pa se nemškutarji še smejejo kmečkimi otrokom in posebno materam. V nemški šoli se sploh kmečki otroci nič ne nauče, za to je dokazov dovolj. Zatorej je pa boljše, da pošljete vi dragi kmetje iz Nove vasi in iz Spodnjega brega svoje otroke v slovensko šolo, ker tam se bodo vsaj kaj naučili.

k Konjice. Žalostno so zapeli zvonovi dne 27. oktobra, ko je po kratki, mučni bolezn, mirno v Gospodu zaspala blaga žena Terezija Kotnik. Rajna je bila skrbna mati in res pridna gospodinja. Vse jo je spoštovalo. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi dne 29. oktobra. Spavaj sladko, draga mati!

k Kebelj. Neznani umrovč je pred kratkim vlomil s silo v nabiralnik v župnijski cerkvi pri velikem oltarju in pobral iz njega ves denar. Zgodilo se je to najbrž po dnevu, in sicer ob času, ko g. župnika ni bilo doma. Čudno je, da je vedel za župnikovo odsotnost. Zadevo ima orožništvo v rokah. — Zrakoplov smo videli v nedeljo, 2. novembra popoldne okrog 2. ure, ki je priplaval v smeri od vzhoda proti zahodu nad planino blizu Velikega vrha in nad Lokanjo. Dolgo časa se je držal nad planinami in videti je bil kakor velika buča, lepo okrogel s čolnom. Zakril ga je potem oblak. Ljudstvo, ki ga je z največjim zanimanjem opazovalo, je marsikaj preračevalo o zrakoplovih.

Celjski okraj.

c Celje. Liberalci se delajo strašno narodne in še bolj pametne. Sedaj hočejo rešiti vprašanje celjske slovenske gimnazije, a ta „rešitev“ je le pesek v oči nerazsodnim ljudem. Kakor znano, se borimo Slovenci že dolga leta, da bi dosegli slovensko višjo gimnazijo v Celju, ker doseđanja nižja na noben način ne zadostuje našim potrebam. Letos so razredi naše nižje gimnazije prenapolnjeni, tako, da so morali otvoriti celo nove podrazrede (paralelke). Deželni šolski svet je pa odločil, da se v bodoče ne sme sprejemati v nižjo gimnazijo več učencev kot je določenega prostora (215). S tem se hoče zabraniti napredek zavoda in preprečiti stavbo novega poslopja. Razredi nižje gimnazije so nameščeni v hiši dr. Kukovca. Namesto, da bi se liberalni general potrudil, da bi se čim prej poskrbelo za novo stavbo zavoda, je letos, ko je njegova najeminska pogodba z vlado potekla, sklenil z

vlado pogodbo za dobo 5 ali 10 let ter se pod pogodbo, kakor pišejo listi, nemški podpisal: Dr. Alois Kukovec. Slovenski krogi so nameravali poiskati za slovensko gimnazijo boljše prostore. Toda dr. Kukovec ni nikomur povedal, da je najeminska pogodba potekla in je napravil z vlado lepo kupčijo. Baje je samo poskrbel, da se je najeminska svota povisala. S tem korakom je dr. Kukovec usodo celjske slovenske gimnazije zopet pokopal za celo vrsto let. Na nedeljskem shodu društva „Naprej“ so celjski mladi in stari liberalci sicer po svoje „reševali“ celjsko gimnazijsko vprašanje, a to zborovanje je imelo očitno samo namen, prikriti to, kar je dr. Kukovec zakrivil. Dokler bodo celjski liberalni generali imeli skrb za narodne zadeve samo na jeziku, v dejanjih pa bodo skrbeli le za svoje žepe, so vse, še tako žareče resolucije liberalnih shodov le bob v steno in pesek v oči nerazsodnim liberalnim backom.

c Celje. Dramatično društvo v Celju je priredilo minulo nedeljo igrokaz: „Mladost“. Igra kot takšna ne pomeni drugega nego pohujšanje mladine. Ako si je Dramatično društvo v Celju izbralo za svoj program za letošnje dobo igre takšnih vrst kakor je „Mladost“, si gotovo ne bo pridobilo nobenih lovorik. Pri pomniti je še treba, da so pri tej igri sodelovali vzgojitelji srednješolske mladine.

Celje. V nedeljo, dne 9. t. m., se je ustanovila v Celju Zveza spodnještajerskih obrtnih zadrug. Pristopilo je do sedaj 11 obrtnih zadrug, ki štejejo 1638 mojstrov, 661 pomočnikov in 689 vajencev. Izvolil se je tudi odbor iz samih obrtnikov.

Vrbje pri Žalcu. V sredo zvečer se je ponesrečil tukajšnji ugledni posestnik Stefan Holobar. Peljal je steljo in splašili so se mu konji; hoteč jih zadržati, je padel in konj čez njega; pri tem ga je zadel konj in mu zlomil rebro na levi strani, drugo rebro je poškodovano, celo pljuča so nekaj poškodovane. Distriktni zdravnik gospod dr. Kunst je bil kmalu na mestu in je ukrenil vse potrebno. Ponesrečenec trpi silne bolečine ter vzbuja nesrečaj splošno sočutje vseh vaščanov. Upajmo, da kmalu zopet ozdravi.

c Velika Pirešica. Dobili smo: Ni res, da bi bil jaz mejaš cerkvenega posestva v Gornji Ponikvi, ampak res je, da sem mejaš farovškega gozda. Ni res, da niso mejniki prej pravilno stali, ampak res je, da se je svet od obeh strani doslej vselej tako rabil, kakor so kazali doseđani mejniki in da sta te mejnike moj lastniški prednik in pa prejšnji gospod župnik — ko sem postal pred 15. leti njegov mejaš — pokazala mi in priznala kot prave in da je le geometer Lebič sedaj drugače izmeril. Ni res, da bo moral Roblek z mejniki nazaj, ampak res je, da me k temu nihče prisiliti ni zamogel in sem storil to prostovoljno na ta način, da sem predlagal župniku poravnavo, katero je on sprejel. Ni res, da bi mi bil novi župnik ponkovški podaril katere smreke, ampak res je, da so iste bile in ostale moja last. Žalec, 31. oktobra 1913. Franjo Roblek. — Dostavek uredništva: Odgovor na ta popravek prepuščamo svojemu poročevalcu. Pribijemo pa že danes, da Roblek ni popravil zadnjega stavka v omenjenem dopisu, da to ni bilo prvo kreganje. Čuden je nadalje njegov popravek, da ni res, da niso mejniki prej pravilno stali, ampak res je, da se je svet doslej tako (ali je bilo to pravilno?) rabil in je le geometer Lebič sedaj drugače (gotovo pravilno, saj je zaprisežen!) izmeril. Taki popravki lahko učinkujejo na neumnem liberalcu, ne pa na naše ljudi, ki mislijo s svojo glavo. „Prostovoljno“ je Roblek odstopil, ko je Lebič „drugače“ izmeril. Sicer pa ima sedaj naš dopisnik besedo.

c Petrovče. Letošnje občinske volitve so bile končane z volitvijo župana minulo soboto. Izvoljen je zopet doseđanji župan Anton Koren. Liberalci so se sicer že pridruževali, da zmagajo, a padli so kakor so široki in dolgi. Napredni kandidat je dobil 7 glasov s svojim vred. Koliko regljanja je bilo v liberalni mlakuži, da so pri volitvah zmagali liberalci v 2 razredih, sedaj jim je za zaprlo sapo, videč, da imajo od 18 glasov samo 7 svojih. Mešetarji so še zadnje trenutke, a nič ni pomagalo. Tudi iz starejšinstva so 3 naši, eden je voljen od obeh strank. Pozdravljamo g. Korena zopet na županskem stolu in želimo, da vodi občino v krščansko-narodnem duhu brez strahu pred liberalnimi jezički.

c Dobrna. Zadnja prireditelj Bralnega društva je izpadla v splošno zadovoljnost. Igralci so s svojim nastopom pri zbranem občinstvu vzbudili veliko smeha. Pokazali so, da tudi priprosti kmečki mladenič s pridnostjo kaj doseže. Kaj hočemo reči o mešanem zboru! Prvi nastop je bil v tem številu, 15 oseb je bilo. Ako bo imel vedno dovolj vstrajnosti, požrtvovalnosti in edinstvi, se bo sčasoma lahko meril s starimi in izvežbanimi zbori. Vsa čast in hvala mladim prirediteljem! Slišimo, da bodo tudi fantje pomnožili svoj moški zbor. Prav je tako! Le ven iz gostiln ob nedeljah in praznikih! Zahajajte raje k pevskim in drugim vajam. Ohranili si boste zdravje in poštenje, prihranili si denar in se ob enem veliko lepega naučili.

c Iz šentjurske okolice. Od Sv. Štefana poroča se nam glede na naš tozadevni dopis v zadnji številki, da tam ni bilo nobenega obešenca, kakor je bilo v zadnji številki pomotoma poročano. — Želimo veleposestniku-poštenjaku Zakošku, p. d. Plavcu, krepkega zdravja ter dolgega in srečnega življenja. Dopisnike pa prosimo, da poročajo vedno resnico.

c Dramlje. Nedeljsko zborovanje, ki ga je priredilo Zgodovinsko društvo, je kaj ugodno uspelo. O-

tvoril je zborovanje predsednik Mladeniške Zveze, M. Vengušt. Izročil je Zvezi pozdrave posavskih mladeničev — bil je namreč udeležen na znanem mladeniškem taboru v Brežicah, in nato podelil besedo glavnemu govorniku, g. dr. Kovačiču. Ta je v jasnih besedah podrobno opisal krvave dogodke, ki so se odigrali pred 100 leti v bitki pri Lipskem, v kateri so padali tudi naši pradedi, nam pokazal Napoleona kot žrtev napuha in krivice ter nas vspodbujal, naj v težavah in trpljenju ne obupamo, marveč zaupamo v Boga in vase, pa se bo vse dobro izteklo. K sklepu svojega govora je omenjal važnost Zgodovinskega društva in nas pozival, naj zbiramo starinske reči ter jih pošiljamo omenjenemu društvu. Predsednik je na kratko omenil življenjepisa Napoleona, na kar je zapel mladeniški zbor primerno pesem.

c Braslovče. Pred kakimi sedmimi leti se je ustanovila pri nas hranilnica in posojilnica; njen obstoj je torej še primeroma kratek, pa vendar je slavila dne 2. novembra t. l. poseben dogodek. Ta dan je namreč njen promet dosegel in prekoračil prvi milijon, kar je pri tako mladem podjetju in z ozirom na okolnosti, pod katerimi je bila ustanovljena, ko so posojilnice nastajale in rastle kot gobe po dežju, vsekakor pomembno, zlasti, če se povdarja, da je bil promet povsem pravičen in ne umetno narejen, kakor se to dostikrat dogaja pri podobnih podjetjih. Naša hranilnica in posojilnica je osnovana na trdni podlagi neomejene zaveze in visokimi deleži, kar daje zavodu popolno varnost. V kratkem času svojega delovanja si je nabrala lep rezervni zaklad, razdelila vsako leto del čistega dobička v dobrodelne namene, in kar je še posebno hvale vredno, dala je to leto znatno podporo v popravilo raznih občinskih cest. Vse to pa je bilo mogoče le vsled nesebičnega delovanja načelstva in nadzorstva, ki opravlja svoje posle takorekoč brezplačno. Ob tej priliki dosege prvega milijona želimo, da bi se ta zavod tudi v prihodnje krepko razvijal in deloval v prid narodu, kar mu bo mogoče le tedaj, če vedo vsi sloji centi in podpirati domače podjetje. Na vas, vrli Braslovčani, je ležeče, da se bo zamogel zavod prej ko mogoče ponašati z drugim milijonom! V to pomozi Bog in vaša zavednost.

c Sladka gora. Zadnje nedelje je imel ob dobri udeležbi potovalni učitelj g. Pirstinger poučno predavanje. Povdarjal je najvažnejše nauke glede jesenskega in zimskega dela zlasti v vinogradih in sadovnjakih. Gospod kaplan Bosina pa je opisal vsestranski pomen posebno sadjarstva, ki pomnožuje blaginjo in srečo tako posameznikov kakor celih dežel; sadno drevje lepša zemljo in zabranjuje v raznih neurjih ter pri požarih mnogotere nesreče. Z ljubeznijo do sadjarstva se tesno veže tudi ljubezen do doma, dosti nedolžnega veselja pa podaja zlasti mladini, če ga z vso vnemo goji in oskrbuje. Ker je tudi Sladka gora prav dobrodejen in pripraven kraj za sadjarstvo, zato prijatelj „na vsaki prostorček zasadi drevo, obilno trud poplačalo ti bo!“

c Celje. Izobraževalno društvo v Celju priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne po večernicah v vrtni dvorani hotela pri Belem volu gledališko predstavo „Mala pevka“, ljudska igra v petih dejanjih. Pred predstavo se vrši mladeniški shod, na katerem govori g. dr. Anton Korošec iz Maribora. Mladeniči, dekleta in prijatelji naših društev, pridite v obilnem številu.

c Sv. Pavel pri Preboldu. Politično društvo ima 23. t. m. po rani službi božji v novem Društvenem domu shod, na katerem govori naš državni poslanec dr. Korošec in še eden. Možje in moška mladina vsi na plan!

c Griže pri Celju. Slovenska Kmečka zveza priredi prihodnje nedeljo po rani službi božji političen shod pri g. Piklunu. Govori naš poslanec dr. Korošec. Volilci, pridite vsi!

c Sv. Jurij ob juž. žel. Na gostiji Bohorč-Zličar se je dne 7. novembra nabralo za Slov. Stražo 5 kron 32 vin. Živio!

c Frankolovo. Tukaj se vrši prihodnje sredo dne 19. novembra gospodarski tečaj. Začetek ob 8. uri popoldne. Pridite!

c Sv. Jurij ob Taboru. Zadruga Zveza priredi v četrtek, 26. novembra ob 8. uri celodnevni gospodarski tečaj. Govorijo živinorejski instruktur Krištof, župnik Rožnik in nadrevizor Pušnjak.

Brežiški okraj.

b Brežice. Kovaški učenec Zupančič je bil te dni zasačen, ko je vlomil ter kradel — kakor že večkrat poprej — pri hlapecu v Narodnem Domu. Koliko fantov-učencev se tu pogubi: obrtna šola je nemška, brez veronauka, po nekod pa se tudi mojstri nič ne brigajo za njihovo vzgojo ali jih sploh ob nedeljah ne puščajo v cerkev. Pazite, stariši!

b Artiče. Že zopet je padla naša malenkost liberalcev v koš. S 1. novembrom se je namreč ustanovila tukaj c. kr. pošta, katere pa naši liberalčki niso nič kaj veseli, ker so vedno mislili, da pade gotovo v njihove roke. Eden se je celo izrazil, da odide v Ameriko, ako pošte ne dobi. Dobil jo je pa mož, kateri po pravici zasluži to ime. Takih nam je potrebno, tiste liberalne smeti je treba pa povsod vunt pometati.

b Kozje. Jabolčni evet se je videl te dni na jabolanu gospe Dvornikove. Redka jesenska pomladna prikazen!

b Rajhenburg. V petek, dne 7. novembra, smo nesli k zadnjemu počitku mlado gospodinjino in mater, Ano Novak iz Blance. Ker je bila vzorna in pobožna žena, žalujejo za njo ne samo domača rodbina, ampak cela vas in vsi, ki so jo poznali. — V ponedeljek, dne 10. novembra, pa se je vršil pogreb Neže Mirt, žene železniškega čuvaja. Po dolgi in mučni bolezn, katero je prenašala z udanostjo, in potrpežljivostjo, do katere se more povzdigniti le globokoverno srce, jo je vzel Bog iz doline trpljenja k sebi. V življenju preskrbna in vestna vzgojiteljica svojih otrok in ljubeznjiva spremljevalka svojega moža na težavnem potu zakonskega življenja, si je pridobila povsod prijateljska srca, ki so jo tolažila v huđi bolezn in se je spo-

ALI SE VAM NE SMEJE SRCE, CENJENA GOSPODINJA,

če ogledujete svoj bliščeči beli zaklad na perilu? In ni li potrata in nespamet, uničevati to drago perilo s slabim in samo navidezno cenejšim milom? S Schichtovim milom, znamka "Jelen", se ne snaži perilo samo brzo in brez truda. Vsled zajemčene neškodljivosti mila z jelenom se obdrži mnogo let kot novo, obdrži vedno svoj beli bleisk in ima prijeten vonj.

minjajo sedaj v svojih molitvah. Uboji mož in osiro-teli otroci bodo gotovo našli pri vseh sosedih blago-čuteče srce in dejansko ljubezen. Počivaj v miru, bla-ga žena, dobra mati!

b **Rajhenburg.** V noči med četrtkom in petkom prejšnjega tedna je neznani lopov vlomil v cerkev in ukradel iz pušnice v roženvenški kapeli okoli 15 kron. To je že drugi slučaj v zadnjih letih. Po vseh okoli-ščinah soditi, je vlomilec blizu doma, ker je vedel za posameznosti, ki jih tuje ne more poznati. Zadevo preiskujejo orožniki.

b **Rajhenburg.** Sestanek Dekliške Zveze se je vršil v nedeljo po večernicah ob obilni udeležbi. Skle-nilo se je, da hočejo vse članice z vsó vno agitira-ti k novemu letu za „Slovenskega Gospodarja“ in pa „Naš Dom“, da se tako vzame upliv slabih časopisov kakor so „Stajere“, „Narodni List“ in „Slovenski Na-rod“. Sklenilo se je tudi, da bodo delale vse članice za geslo: „Svoji k svojim“. — Prihodnji sestanek se vrši dne 8. decembra na praznik Marijinega spočet-ja ob uri, ki se bo pravčasno naznanila.

b **Rajhenburg.** Dne 27. novembra se bo vršil v prostorih kapla-nije gospodarski tečaj. Agitirajte že sedaj za obilno udeležbo.

b **Videm.** Poslanec g. Fr. Pišek ima shod 13. t. m. po večerni-cah v stari šoli. Volilci bodo imeli priliko razgovoriti se z njim o zu-nanji in notranji politiki, o državnih in deželni upravi, o gospodarstvu z ozirom na razne panoge spadajoče v okvir državnih in deželnih do-ločil, o novih načrtih in podjetjih, za zboljšanje narodnostnih razmer, napredovanju gospodarstva in pospeševanju pri izobraževalnem delo-vanju. Vse dobro misleče vabi Kmečka Zveza.

Najnovejše.

Državni zbor. Nemci so doživeli v državnem zboru dne 11. t. m. precejšnji poraz. Češki poslanci so stavili na ministrskega predsednika grofa Stürgkha interpelacijo, zakaj vlada trpi, da se je ustava na Češkem z upostavitvijo upravne komisije prekinila. Grof Stürgkh je v torkovi seji v daljšem govoru odgovoril, da je bil ta korak vlade z ozirom na slabe razmere, ki so vladale na Češkem, posebno pa radi nesporaz-umljenja med Nemci in Čehi, ter denarnega poloma, ki je pretil čeli deželi, potreben. Češki poslanec Sta-nek je nato predlagal razpravo (debato) o Stürgkho-vem odgovoru. Nemci so se izrazili proti. Pri poimen-skem glasovanju je bil češki predlog sprejet z 202 proti 186 glasovi. Ko bi bili vsi Slovani v državnem zbo-ru vedno tako edini, postali bi Nemci tekom časa go-tovo bolj ponižni. — V torek zvečer se je v seji klub-ovih načelnikov sklenilo, da se vršijo seje državne-ga zbora v sredo, četrtek in petek. Na dnevni red prve polovice vsake seje se postavi razprava o Stürgh-ovem odgovoru, druga polovica pa se porabi za raz-pravo o davčnem načrtu. Danes zvečer se izvolijo de-legacije. Zasedanje delegacij se začne na Dunaju pri-hodnji torek, državni zbor pa bo imel prvo sejo v pri-hodnjem tednu v četrtek.

Homatije v Galiciji. Položaj glede poljsko-ru-sinskega spora v Galiciji se dosedaj še ni nič izpre-menil. K pogajanjem glede spremembe gališkega de-želnozbornskega volilnega reda so poklicali na Dunaj tudi oba katoliška škofa iz Lvova.

Veliki snežni viharji so divjali dne 9. in 10. novembra v Severni Ameriki. Celih 36 ur je bil ves promet na morju in tudi na železnicah ustavljen. Mno-go parnikov je zalotil vihar na morju. Pričakujejo se vesti o velikih nesrečah.

Nad 5000 oseb je zbolelo za škrlatico te dni v Londonu na Angleškem. Bolezen se širi dalje.

Listnica uredništva.

Hoče: Prijatelj! Tvoj dopis je vsekako zelo zakasnel. Otvoritev tiste kočje je bila že pred več meseci. Take „novice“ nimajo nobene veljave več. Pozdrave! — Petrovče: Hvala lepa! Dobili že od druge strani. — Zavrč: Dobro! Zelo nas bo veselilo, če boste med svoje to-variške širili naš list. Vša župnija, kakor skoro vse župnije v Halozah štejejo v primeri z drugimi župnijami n. pr. na Murškem polju, Sav. dolini in Slov. goricah malo število naročnikov. Pošljemo Vam, ako želite položnice. Le na delo, katero bo pri Vas gotovo lep uspeh ime-lo! — Berkovci: Ostrine dopisa so tožljive. — Ribnica, Središče, Sv. Bolfenk, Sv. Lovrenc na Dr. polju, Zidanje bolnišnice v Sav dolini, Artiče, Zalec, Sp. Grušovje: Prihodnji!

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogato živino dne 6. novemb. 1913. Cena je bila za 100 kg žive teže: klavni voli, tolsti 88—106 kron (izjemoma 110 kron), poltolsti 70—83 kron; suhi od 60—68 kron; voli za pitanje od — do — K; klavne krave, tolste od 62—80, poltolste od 42—60, suhe od 32—40, bikji od 64—78, dojne krave od 4. teleta od — do — K, čez 4 tele od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živina od 60 do 76 kron. Kupčija slaba, cene večinoma nazadovale.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 126, K 140, teleta Ia (izjemoma cena od K 142 do K 146); mlade svinje od K 152 do K 160; nemške pitanske svinje od K 140 do K 150; ogrske pitanske svinje Ia od K 134 do K 136; ogrske pitanske svinje IIa od K 128 do K 134; mesne svinje od K 144 do K 148; bosnjaške pitanske svinje, od K 124 do K 130; ovce od K —80 do K —90; kozličji in jagneta od K — do K —. Kupčija slaba, cene napredovale.

Loterijske številke.					
Trst	5. novembra 1913	18	55	71	19 59
Dunaj	8. novembra 1913	81	27	56	1 42

MALA OZNANILA.
Pojasnila o inseratih daje upravništvo samo tistim, ki priložijo znamko za 10 vin.

Dunajska kava

Fina melange, figova-kava, čaj, kakao, čokolada, kompozicije za rum in vse likerje itd., pošilja v paketih po 5 kg franco v vse dežele naše monarhije spe lalst za kavo
August Fredm
Dunaj XVIII. Kreuzgasse 24.6.
Prosimo zahtevajte cenike. 1272

Na prodaj je skioptičen aparat sistem „Saturn“ s tahiskopom C4, acetylen-razsvetljava, in vsa pri-prava prve kakovosti, malo rabljen po primerni ceni. Več se izve v kaplaniji v Konjicah. 1214

Priden in pošten hlapec lepega vedenja z 16—18 leti, kateri zna brati in pisati se sprejme takoj v službo k nemu konju pri gosp. Ivanu Traunu na Ptujski gori. 1237

Cepljeno trsje in ključ! Vinograd-nikom se naznanja, da je velika množina ameriškankih trt na pro-daj. Seznam trt: pošip, rulander, burgunder beli in rudeči, muškat, zlahtnina bela in rudeča, portu-gizec, laški rizing, ranfol, izabela in več tisoč korenjakov. Cena po dogovoru. Naročila se sprejemajo dokler bo kaj zaloga. J. Verbnjak trsničar, Breg pri Ptujju. 1295

Kdor rabi močne in trepežne zimske barhente, flanel, lanene in bom-bažaste kanafase, cefire, po modi zimsko blago za dame in gospode, platno, rjube, ripse, kotenine, bri-sače, robce in druge tkanine, naj se obrne na krščansko trdnico Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 72 v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Češko). Vzorce se pošljejo zastoj in poštine prosto. V za-logi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanela, kanafasa itd in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K, najfinejše vrste za 25 K franco po povzetju. Ostanke dolge 3 do 10 m. Od ostan-kov se vzorce ne pošiljajo. Dopi-suje se slovenski. V enem letu nad 300 priznalnic od Slovencev. 1265

Krojaškega učenca in pomočnika sprejme takoj krojač Jakob Skaza v Slov. Bistrici. 1280

Učeno, starega 14 let, ki bi imel veselje do kamnokolarske obrti, takoj sprejemem. Učna doba 3 do 4 leta. Učence ima pri meni hrano, stanovanje, revnejši tudi obleko. Jakob Golobčič, kipar v Lju-tomeru. 1279

Proda se posest-o, pol ure od župnijske cerkve, obsegajoče okro-gu 50 oralov; gozda v dobrem stanju 18 do 20 oralov, vinograda 3 1/2 oralov, 1 oral novega nasada, do-ma njive in košenina. Rediti se more do 8 glav goveje živine. Hi-ša, kleti in gospodarsko poslopje je zidano in dobro obranjeno. Vprašati je v Suhodolu p. Loče pri Jan. Zidanšek p. d. Kompar. 1291

Posestvo na prodaj, meri en oral. Cena 2000 kron. Izve se pri Po-lance, Novavas pri Konjicah. 1259

Na prodaj!

Ker sem prevzel očetovo pasestvo je na prodaj lepo posestvo pri Sv. Ani na Krembergu v Slov. gor., ob-egajoče 4 orale zemlje (vrt, vin-ograd, njive, sadonosnik in gozd). Vse v dobrem in rodovitnem stanju. Hiša in preša z opeko kriti. Prej je bila tu dobro obiskovana gostilna. Cena po dogovoru. Po-jasnila daje Tomaž Ornik, posest. pri Sv. Ani na Krembergu. 1290

Lepo posestvo se proda. 8 do 9 oralov dobre, rodovitne zemlje, zidana hiša, dve sobi in kuhinja, svinjak in hlev za tri krave. Vpraša se v Krčevini št. 44 pri Mariboru. 1307

Ženitna ponudba.

Mladenč, posestnik kmetije, želi v svrhu ženitve spoznati pridno, pešeno mladenko, ki bi imela ve-selje do gospodinjstva. Posestvo je brez dolga. Pogoj: neomadežena preteklost, izvežbanost v gospo-dinjstvu, starost nad 24 let ter strogo katoliško-narodno mišljenje. Morebitna ponudba, če mogoče s sliko ki se precej vrne, na naslov B. št. 33. Celje. Tajnost zjam-čena. 1311

Učeno za brivsko obrt sprej-me takoj Drago Pinterič, brivec, Kozje. Sp. Štaj. 1315

Išče se zanesljiv človek, ki bi mesto mene prodal moje hišo, ležeče pri Konjicah 24. Cena je 4200 K. Posestvo je zelo lepo in hiša skoro nova. Za trud dobi 160 K. Pisma se sprejmejo na na-slov Marija Grum, sopr. delovodje Smartno pri Litiji. 1306

Posestvo v Mariboru, 4 in pol orala, se proda skupaj, ali na tri do štiri dele. Mlekarija. Se lahko s do 10 krav reši. Maribor, Melj-ska ulica 56. 1309

Močnega in pridaega učenca

dobro izšolanega, poštenih starišev, sprejme za mešano stroko takoj trdnica **And. Eisbacher v Laškem trgu** 1313

Nova hiša s 4 sobami, 3 kuhinje, vrt, gosp. poslopje, se proda. Nova vas 83, Maribor. 1314

Lepo stanovanje se da v najem s 1. ali 15. decembrom slovenski krščanski stranki. Primerno posebno za penzioniste. Dve sobi, jedilna komarča, klet, drvarnica in vrt. Mesečno 28 K. Naslov v uprav-ništvu pod št. 1297.

Lukv-luč do sedaj najceneja in najlepša petrole-jeva viseča luč v razsvetljalni mo-či do 1000 sveč; moč za 100 sveč samo 1 h; najbolj primerna za cerkve, dvorane, občine, gostilne itd. Zahtevajte cenike od Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor. 1275

Oznanilo.

Posestnikom vinogradov naznanjam da imam na prodaj **več tisoč na suho cepljenih trt**

in sicer: laški r zling, šipon, muškat (14 vin.), beli burgundec, beli ranfol, trunto, zlahtnina bela in rdeča in silvanec. Vse trte so dobre kakovosti, cene prve vrste za v jesen odzvitim trtam, kom. 12 vin., za na spomlad 1914 pa 14 vin. kom. ali 100 kom. 13 K. Oglasiti se je pri Martinu Gril, trtnarju in posestniku v Senčaku, Jursinci pri Ptujju. 1322

Čestna izjava. Podpisani, preklčem vse obdolžitve, s katerimi sem žalil gosp. Franc Poliča, bivšega občinskega predstojnika v Trnovskem vrhu kot neresnične, jih obžaljujem in se mu zahvaljujem, ker je nmaknil vloženo tožbo proti meni. Trnovski vrh, 30. okt. 1913. Franc Bezjak.

Močen in dobroobranjen glaso-vir se prav po ceni proda zavoljo pveselitve. Kje, pove upravništvo Sl. Gosp. 1317

Hiša z lepim vrtom in z vsó pripravo za prodajalnico se proda ali v najem da. Stoji tik župnijske cerkve Sv. Rupert nad Laškim. Jako zmerna cena. Več pove g. F. Brečko, Reka, Laški trg. 1318

Hiša z večjimi stanovanji, z lepim vrtom in njivo se takoj pro-da. Več se izve pri lastniku, Ma-ribor, Khislgasse 3, 1. nadstropje. 1316

Čvrtjerški pomočnik se takoj sprejme pri Karl Menhart, Maribor, Koroška cesta 90. 1310

Ravnateljstvo **Banski dvor**, pošta Vinica pri Ormožu na Hrvaškem naznanja, da se sprejme **kuhariesa** za graščin-sko družino, katera je že bila v kakšni meščanski kuhinji, ki zna zdravo in okusno samostojno ku-hati, starost od 40 do 50 let, samska, zahteva se lepo obnašanje, poštenost in moralnost. Plača je 24 kron mesečno. Nastop z vsakim dnevom. Išče se tudi en priden, pošten, miren, tih in moralen hlapec v vrt, a bi vrtarju pri vseh vrtnarskih rečeh bil pomožen. Biti mora samski in čez 40 let star. Plača 16 K in dobra hrana. Ponudbe in spričevala se naj pošljejo na zgoraj navedi naslov 1308

Samska oseba, 36 let stara, želi pri kakem starejšem samo-stojnem gospodu vstopiti kot gos-podinja. Pisma pod „Gemütlich“ 90. Ernovž (Ehrenhausen) poštno-ležeče. 1302

Novi bencin-motorji tudi taki, ki so že bili v rabi, zelo priročni domači mlinci se zelo po ceni oddajo. Sprejem vsa po-pravila in nova naročila. Karol Sinkovič, ključavničar, Maribor, grad. 1170

Hiša z gostilno, trafiko, žganje-toč in trgovina na deželi, eno uro hoda od mesta Maribor, na jako prometni okrajni cesti, se pod u-godnimi pogoji proda. Tudi me-sarski obrt se la ko brez konkuren-ce vpejle. Naslov se izve v upravništvu tega lista. 1320

Trgovina z mešanim blagom poleg cerkve in sole, brez konkuren-ce, z letnim prometom 4000 K se da takoj v najem oziroma se išče sodruznik z 3 do 4000 kron proti vključbi. Ponudbe pod „Nik-dar več“ na upravništvo. 1319

Hamburg- Amerika Linie

Generalna agentura za **Štajersko**

Murplatz 3 Gradec Murplatz 3

Najhitrejša zveza Gradec—New-York v 8 dneh. 4 parniški razr.

Izvrstna hrana, oskrba in postrežba.
Tedensko 3—4 voznje iz Hamburga.

Prihodnji parniki:

»Kais. Aug. Viktoria« 22. nov.; »Patricia« 27. nov.; »Pretoria« 6. dec.; »Amerika« 11. dec.; »President Grant« 13. decembra; »Pennsylvania« 20. decembra.

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

Glavni zastop za

Spod. Štajersko
pri Franu Pograjc v Mariboru,
na voglu Blumengasse in Quergasse
zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvo-nove in premišine ter — 2. proti prelomu zvonov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim! Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in proti nezgodam za Nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico. 43
Pojasnila daje gorejni zastop.

Darujte za Slov. Stražo!

LISTEK.

Kje je sreča?

(Iz maloruskega).

V rani mladosti sem srečal na obrežju vroče Afrike sivega puščavnika, ki mi je pripovedoval basen, ki mi je ostala v živem spominu, ker je skrita v njej velika resnica. Pripovedoval mi je:

Nekega lepega večera pride k staremu puščavniku Omarju bogat mladenič. Iz ognjenega očesa mu je sijala brezskrbna, vesela mladost. Med pogovorom vpraša starčka: „Ti dolgo živiš na zemlji, mnogo si doživel; kaj si videl in slišal na svetu?“

„Kaj sem videl? Razodel ti bom. Poslušaj, sinu, starega Omarja:

Nekega dne sem vstal zelo rano in zagledal prvi žarek vzhajajočega solnca, in jutranja zora me oblije s svojo zlato barvo. Pride mi misel: Pojdem tje, kjer vzhaja solnce. Šel sem tje, daleč, ter najdem prekrasen vrt, cvetoče, duhteče, pisano polje. Zdelo se mi je, da sem v raj. Ljudje, ki sem jih tam srečal, so bili tako lepi, mladi. Iz oči jim je odsevala angelska dobrotljivost in ljubeznivost. Ali kmalu sem spoznal, da tudi oni kakor jaz, nečesa iščejo, po nečem hrepenijo. Želja teh ljudi je bila — sreča.

Jaz pa se odlečim: vrnem se v svojo puščavo. Vrnem se. Zopet vstanem nekega jutra prav rano, zelo zgodaj, zagledam prvi žarek vzhajajočega solnca — in prvi žarek zagleda mene. Sklenem: Pojdem tja, kjer solnce vzhaja. Grem daleč — daleč. Tamkaj zagledam mesto, lepo in veliko. Nikdar prej še nisem takega videl. Hiše so bile visoke ko gore, ljudi silne množice po ulicah, bogastvo povsod, imetje v izobilju, a prebivalci tega mesta so vzdihovali po — sreči. In vrnil sem se v svojo puščavo.

Ob zori nekega dne se napotim zopet tje, kjer vzhaja solnce. Zagledam tam široko morje, skoro pokrito z lajčami in parniki, napolnjenimi z bogastvom. Ves plavajoči svet je nekam hitel, hoteč drug drugega prehiteti. Vprašam jih: „Kam hitite, ljudje?“

„Za srečo!“ mi odgovorijo.

„A kje je sreča?“ vprašam.

Eni mi pokažejo sem, drugi tje, tretji zopet drugam. Spoznal sem, da tudi vsi iščejo srečo, toda je ne znajo najti. Vrnem se v svojo puščavo.

In zopet nekega dne vstanem zgodaj ter sklenem iti tje, kjer solnce vzhaja. Grem. Tam, kjer je vzšlo, najdem polje, široko ko morje, tiho ko grob. Bilo je pokrito s hribčki in grobovi. Vse je bilo tu videti staro, razpadlo, kakor da bi bila že stoletja preminula od tiste ure, ko se je smrt tu nastanila.

Približam se enemu grobnih spomenikov in poiščem napis. Preberem ga: „Grobovi sreče“. Zamislil sem dolgo in vprašujem: „A kje so ljudje, kje morje, ladje?“ Ali nihče mi ne odgovori, ker tu ni nihče več iskal sreče.

Vrnem se v svojo puščavo in od tistega časa sem se naučil, ozirati se bolj na zahod, ko na vzhod solnca — svojega življenja.“

„Da, tam na koncu našega življenja čaka nas naša sreča“ — reče starček in sklene svojo pripovedko.

Številka 73.

V prostih urah čitam večkrat v dnevniku neke plemenite, žalibog že davno in prezgodaj umrle gospe. Zapustila mi ga je, in včasih mi solze zalijejo oči, ko gledajo v te kratke, a jedrnato pisane beležke.

Iz celega sveta.

Plača poslanikov. O tem poroča neki angleški list in navaja: Najboljše plače svoje poslanike Amerika, in sicer ima najvišjo plačo njen poslanik v Londonu, to je 840.000 letno. Vrh tega pa ameriška vlada svoje poslanike vedno izbira izmed bogatih ljudi, ki imajo za svoj zunanji nastop tudi dovolj zasebnih sredstev na razpolago. Za ameriškim poslanikom v Londonu pride takoj avstro-ogrski poslanik istotam in pa angleški v Parizu, ki imata vsak po 216.000 K na leto. Angleška poslanika v Berlinu in na Dunaju dokaj dražji nego Pariz. Ravno toliko dobivata francoska poslanika v Londonu in Peterburgu. Rusija vse svoje poslanike enako plačuje, in sicer dobi vsak po 190 tisoč kron na leto; izjemo dela samo ruski poslanik v Rimu, ki dobiva samo 153.600 K na leto. Zelo slabo plačujeta svoje poslanike Španija in Italija, prav dobro pa Japonska in Turčija. — Poslaniki so višji državni uradniki, ki v tujih mestih zastopajo svojo vlado.

Živa zgorela je 5letna Frančiška Novak, pos. hči v Podlipi, župnija Raka na Kranjskem. Bila je na njivi, kjer je njen oče Franc Novak oral, med tem se je pa neopazno odstranila in hitela k ognju, kjer je bil zakuril neki pastir. Komaj je bila deklica pri ognju, pa se ji je vžgala obleka. Nesrečni oče je hitel na pomoč in je skušal z golimi rokami pogasiti ogenj na njeni goreči obleki, a bilo je brez uspeha njegovo prizadevanje. Vsa obleka na njej je zgorela in nekoliko ur pozneje je dekletce za opeklinami umrlo. Tudi oče se je med gašenjem hudo opeknel na obeh rokah, vsled česar se zdaj zdravi v kandijski bolnišnici pri Novem Mestu.

Jasno spričevalo so plemenitega srca, pristne krščanske ljubezni do bližnjega, ranjke. Marsikatera beseda, ki jo tu čitam, bi bila vredna, da bi se podala ženskemu svetu kot opomin na življenja pot, in marsikateri, tu zapisani dogodek, bi bil vreden, da se otme pozablivosti in ohrani javnosti v pouk in porabo. To velja tudi za sledeči dogodek, ki ga je doživela rajna in ki ga podajam neskrajšanega in nespremejenega.

„Vselej sem bila te misli, da so bolnišnice vzgojni zavodi, ne samo za bolnike same, ampak tudi za tiste, ki pridejo v nje le za nekaj ur ali celo minut na kratek obisk. Jaz vsaj sem od vsakega hoda skozi te dvorane trpljenja zajemala mnogo koristi za svoje srce. Vsikdar sem prišla domov vernejša, ponižnejša, sočutnejša, s svojo usodo zadovoljnejša.“

In dostikrat tudi mnogo izkušenejša. O, želela bi, da bi smela na vsak tak obisk vzeti seboj mnogo ljudi, zlasti mladih, tuintam bi jim kaka bolniška postelja dala nauk, krepek dovolj, da jih pripravi do tega, da bi izboljšali in srečnejše uravnali svoje življenje! —

Ker sem bila v bolnišnicah našega mesta znana oseba, smela sem vstopiti tudi v take sobe, v kate je bilo drugim sicer strogo zabranjeno.

Za trenotek me zanima izmed vseh bolnikov naših bolnišnic najbolj št. 73.

Štev. 73 prebiva v „kliniki, oddelk za nalezljive bolezni“, v sobi na koncu hodnika popolnoma sam. „Štev. 73“ je mož, morebiti še ne ravno star, pa na vsak način je videti zelo star, rumenega, strašno trpljenje razodevajočega obraza in nepopisno žalostnih oči. Te oči so me pogledale tako hvaležno, ko sem prinesla šopek cvetlic in nekoliko južnega sadja, da sem morala, čeravno ni niti besedice spregovoril, obisk čez nekaj dni ponoviti.

Tudi pri drugem obisku se je vršilo vse ravno tako. Molče je sprejel moje majhno darilo in se mi zahvalil le s hvaležnim pogledom.

Zunaj mi je povedala usmiljena sestra, da bolnik ne more govoriti. „Silne bolečine mu povzročajo, milostiva gospa — saj razumete! Revež ima raka na jeziku.“

Nehote zavpijem presenečena.

„Da, in želi si operacije, da bi ga rešila trpljenja. Toda g. profesor še ne ve, ali bi bilo umestno ali ne. On misli, da je mož že preveč v letih in oslabljen vsled hudih bolečin.“

„Kako pa prenaša svoj križ?“

„Vzglédno — kot veren kristjan. Večkrat je že prejel svete zakramente in skoro nikdar ne izpusti rožnega venca iz rok. Vendar nam je naročeno, strogo paziti nanj. Pravijo, da je, predno je prišel v bolnišnico, poskusil samoumor, toda, kakor sem trdno prepričana, le vsled prevelikih bolečin, v trenutni dušni zmedenosti. Toda kdo jamči, da se zopet kaj takega ne zgodi z njim? Včasih divja v svoji sobi od bolečin, da ga je strašno gledati . . ., toda glasne tožbe, godrnjanja, ni slišati. Nikdar še nisem imela tako potrpežljivega bolnika!“

„Naj mu Bog vendar po operaciji vrne zdravje!“ vskliknila sem vsa ganjena.

Sestra zmaje z glavo. „Stalno bi ne bilo, gospa! Eno leto, v najugodnejšem slučajo 2 leti, bi se strašna bolezen morebiti ustavila, da bi se lotila potem svoje žrtve s podvojeno močjo. Jaz bi ubožcu rajši želela, da ga Bog z lahko smrtjo reši in mu da v nebesih plačilo za njegovo potrpežljivost v trpljenju.“

„Ali ima še sorodnike?“

„Mislim da ne, ker tukaj ga še ni nihče obiskal ali pa vprašal po njem.“

Napad na ameriškega škofa. Iz Št. Janža (Sankt Johnsa, Neufundland) poročajo, da je z revolverjem med službo božjo v cerkvi Harbaer-Grace nvarno ranil umobolni socialist Hare škofa Marcha.

Vojaški vlak se prekucnil v prepad. Iz Meridiana (Teksas) se poroča, da se je prekucnil v prepad neki vojaški vlak, ker se je podrl lesen most, 20 vojakov je mrtvih, približno 100 pa ranjenih.

Smrt v kadi. Nedavno so v kleti škofijskega zavoda v Kopru prešli grozdje. Bilo je že več sodov polnih kipečega mošta. V veliki kadi sta tlačila grozdje 2 dninarja. V nizkem prostoru se je zbralo toliko ogljikove kisline, da sta se delavca onesvestila in so naslednji dan dobili oba mrtva v kadi.

Smrt na dnu morja. Blizu Pulja je pri delih za vojno mornarico na dnu globokega smrtno ponesrečil potapljač Pavel Verner. Kako se je zgodila nesreča, še ni jasno; dejstvo je le, da so ga potegnili na krov ladje mrtvega.

Kako mesto Zagreb meščane s hrano preskrbuje. Zagrebški občinski odbor je naročil za zimo 28 vagonov krompirja, 2 vagona kislega zelja, 2 vagona fižola in veliko jajec. Dalje je naročil 15.800 kg različnih rib in 8200 kg morskih losov, ki se bodo prodajale vsak petek na trgu. Kakor znano, ima občina tudi troje mesnic, kjer prodaja goveje in prašičeve meso prve vrste. Dalje prodaja občina mleko in mlečne izdelke ter zelenjavo. Večja naročila se dostavljajo strankam na dom.

Stekli volkovi v Galiciji. Iz Lvova se poroča: V galiskih karpatskih pokrajinah so se pojavile velike črede volkov, ki napravljajo med živino veliko škodo; najhuje pa je, se zdi, da so volkovi stekli. Tamošnjemu prebivalstvu, ki je na volkove dokaj navajeno, se je čudno zdelo, da se volkovi, čeprav so bili

Od tega pogovora s sestro Miroslavo me je št. 73 še bolj zanimala. Morebiti je to začutil in dobro se mu je zdelo. Pri prihodnjem obisku vsaj mi je napisal na mojo tablico: „Zakaj pridete k meni in me skušate razveseliti, mene, nesrečneža, ki se ga vsi izogibljejo in se jim studim?“

„Jaz Vas ne zaničujem. Obžalujem Vas in bi Vam rada pomagala, če bi mogla“, odgovorim mu priprosto.

„Ne obžalujte me, jaz trpim le to, kar sem zaslužil“, je napisal v odgovor. „Bog je pravičen. Ostra je sicer pokora, ki mi jo je naložil, toda za srečnega se smatram, če se bo ž njo zadovoljil in me tamkaj milostno sprejel.“

„Bog ni samo pravičen, ampak je tudi usmiljen. Ne bo Vas zavrzel“, mu odgovorim globoko ginjena.

Hvaležno so se ozrle na-me oči z boleznega obraza, in zopet je pisal na majhno, črno tablico: „Vi ste dobra, to čitam v Vaših očeh. Zato Vam hočem vse razodeti. Morebiti zadenete kdaj na mladega človeka, ki hiti proti enakemu propadu, pred kakršnim stojim jaz, takrat mu postavite mene za svarilen zgled, potegnite ga nazaj . . .“

Kar zdaj trpim, je posledica grehov moje mladosti. V svojih zdravih letih sem bil suženj najpogubnejše vseh strasti, nečistosti.

Imel sem premoženje, bil v dobri in ugledni službi, ljubeznjivo ženo in ljubko dete sem imel. In to vse sem zanemarjal ter se žrtvoval svoji nesrečni strasti. Premoženje in službo sem izgubil, prijatelji so se s studom obrnili od mene, in moji ženi je žalost izkopala prerani grob. Slednjič sem izgubil tudi zdravje, in danes se bojuje moja edina hčerka, dober, ljubeznjiv otrok, ki mi je v zvesti ljubezni stregla, v nekem zdravilišču s smrtjo — prenesel sem bolezen, na kateri boleham, raka na jeziku, tudi na njo!

Več let že se razširja strup po mojem telesu in grozne bolečine me mučijo. O, ko bi slutili, kaj sem pretrpel in še trpim! Najprej bi bil skoro obupal, da mi ni poslal Bog pobožnega, gorečega duhovnika, ki me je z Njim spravil. Od takrat se je naselil mir v mojem srcu in skušam bolečine potrpežljivo, v duhu pokore, prenašati. Toda ena reč me navdaja s strahom. Rekli so mi, da bi bil enkrat že skoro storil samomor. Jaz sam ne vem nič o tem, bolečina je menda v tistem trenutku mojega duha zmedla. In zdaj samo za to prosim Boga, da me tega obvaruje, da bi mu mogel popolnoma zadostiti in stopiti spokorjen pred njegov sodni stol. Tudi v dušni zmedenosti ne bi si rad pretrgal niti življenja, ki sem si ga že itak zadosti okrajšal.“

Silno ganjena sem bila in nekaka groza me je obenem spreletela. Rada bi bila nesrečniku izpregovorila kake tolažilne besede, toda kje naj najdem take, da ne bodo vsakdanje in vendar ne nadležne?

„Bog Vam pomagaj!“ rečem slednjič tiho in odidem.

Ko čez nekaj dni zopet pridem, pove mi sestra Miroslava, da se je profesor vendar odločil za operacijo in da jo je že izvršil.

„In ali se je posrečila?“ vprašam naglo.

Usmiljena sestra zmaje z ramami. „Posrečila? Da, in ne! Bolnik leži kakor omamljen v nezavesti, iz katere se, kakor se bojim, ne bo več vzbudil. Sicer pa je radovoljno šel k operacijski mizi, tudi si je prej še pri sv. izpovedi očistil srce.“

Štiriindvajset ur po tem razgovoru je bil št. 73 mrlič.

(Konec prih.)

že večkrat prepodeni, vedno iznova vračajo v bližino selišč ter napadajo ljudi in živali, dasi jim v pogorju ne manjka hrane. Ko so nato pri Glinjanju ubili eno volkunjo, so jo zdravniško preiskali in dognali, da je bila stekla. Volkunja je bila obgrizla 15 goved; na 7 ogrizenih volih se je te dni pokazala steklina ter so jih morali ustreliti. Kasneje je na ta način končalo še več druge govede. Sedaj je zaplenila oblast še 87 goved in je postavila pod živinozdravniško nadzorstvo. Ker je opravičen sum, da je med volkovi še več steklih živali, je okrajno glavarstvo v Dolini odredilo obširne odredbe za lov na volkove in se najbrže pri-tegne tudi vojaštvu.

Ministrova hči sobarica. Gdč. Gerda Pederson, hčerka sedanjega danskega poljedelskega ministra, služi v Londonu kot sobarica in je ponosna na to, da se sama preživlja. Londonski listi so prinesli njeno sliko.

Po končanem ženitovanju. Tast: Moj zet kar žari samega veselja, meni se zdi, da bi se bil tudi s polovico dote zadovoljil.

Nekaj novega. Ribničan svojemu tovarišu: „Vajš Nace, kaj je novega?“ — „Kaj?“ — „Il vajš, d'nar se bo opüstu!“ — „Zakaj?“ — „I, nu vse na tu kaže. Jest ga najmam, ti ga najmaš; pa jih je še več, ki ga najmajo.“

Pred sodiščem. Sodnik: „Da ste drva kradli — priznavate. Ali se imate s čem zagovarjati?“ — Zatoženec: „Jaz sem od drugod prišel in nisem vedel, da je tukaj les krasti prepovedano.“

Pred sodiščem. Sodnik: „Ali nočete vsaj ene izmed psovč preklicati?“ — Zatoženec: „Hm . . ., o „biku bi se že še dalo govoriti, „osla“ pa nikakor ne prekličem.“

Kdor hoče dobiti?

za malo denarja veliko dobrega blaga, naj si naroči od „Prve slovenske spodnje štajerske razpošiljalnice“

J. N. Šoštaric, Maribor, Gosposka ulica št. 5

Ostanke raznega blaga n. pr. 20 m močnega belega platna za samo 8 K, 20 m posebno močnega za 9 K, 20 m zelo finega za 11 K, 20 m močnega druka K 8'60, 20 m posebno močnega za 10 K, 20 m zelo trpežnega 12 K. Za enako ceno kakor druk se dobijo tudi ostanki čajga, kambrika, levantina, pisanega platna in parhenta. Ostanke so v dolgoti od 2-7 m. Naročila nad 20 kron se pošljejo franco. Zamenjava dovoljena. 680

Več kot 1 milijon kron

ca. je v kratkih mesecih izplačalo zavarovancem društvo 1111

„Mädchenhort“.

Prvo splošno dobrodelno društvo za preskrbo dote in bdele za dekleta, ki imajo namen stopiti v zakon

Vsak član plača v dveh letih 294 K in dobi čez 2 leti v slučaju poročitve 600 K in se torej svota obrestuje z 124%. Sprejem članov: brez določene starosti, brez razlike glede vere, brez zdravniškega atesta. Noben riziko! Zahtevajte takoj brezplačne prospekte od glavne izplačilnice „Mädchenhorta“ za Štajersko, Gradec Annenstrasse 9, ali od njenih izplačilnic v mnogih krajih. Voditelji vplačilnic se na Štajerskem in Koroškem povsod pod ugodnimi pogoji sprejemajo.

Franc Pleteršek,
zaloga pohištva

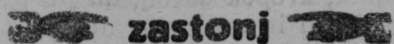
Maribor, Koroška cesta št. 10
nasproti Cirilove tiskarne

priloga svoje bogate zalogo poliranega, močno iztrdega lesa nareto pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo kupuj pri Slovincu.

Znano je, da se kupuje

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni, tudi prav dobro: **Sukneno blago** (šotke, moške in dečke, Novomodno volno za ženske i Jekleta, Najnovojše perilo za obleke in bluze, Platno belo in pisano za srce in spodnje hlače Blago za posteljo, za rjuh brez šiva in matrace, Srajce izgotovljene vseh vrst za moške in ženske, Predpasnike veliki izbor za prati in s črnega atlasa, Zmiraj novosti roboev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

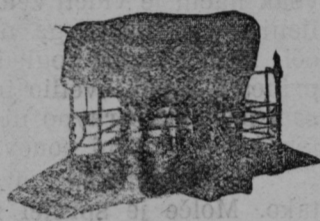
Karl Worsche, Maribor M.
Gosposka ulica št. 10.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehtnic za trgovin in obrt, stav. in umet. ključavničarstvo

Ivan Rebek

Celje, Poljska ulica št. 14

priloga svoje tehtnice. Instrukciji cenik na razpolago brezplačno in franco. 798 Sprejem tudi vsakovrstna popravila tehtnic in utež.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE
Graška cesta

priloga po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za obooba. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Kdor svoj želodec ljubi, ne pije drugega, kakor želodčni liker

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

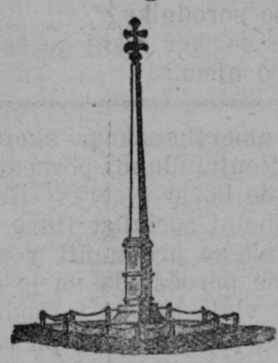
Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Bolezen pri svinjah

pomeni za vsakega svinjerejca veliko izgubo.

Svinjereja je le tedaj dobičkonosna, če nobena žival ne zboli. Najuspešnejše sredstvo za obrambo in ozdravljenje vseh svinjskih kužnih bolezni so Obeliskove svinjske kapljice.

„Sussanol“, ki so se že nad 50 let dobro obnesle. Neštivilno zahvalnih in priporočilnih pisem, dokazuje izberni učinek tega izvrstnega sredstva Vsak svinjerejec bi moral imeti te izborne kapljice vedno doma. Steklenica a eno krono. Deset steklenic 8 K. Paziti je treba na varnostno znamko „Obelisk“ in ime „Sussanol“. Vse druge preparate se naj kot manjvredne odločno zavrne.

Glavna zaloga v Mariboru: Lekarna „Pri Mariji Pomagaj“ W. A. König, Tegethefova cesta 1 (nasproti franciškan) ski cerkvi).

Edina izdelovalnica:

Lekarna „Pri obelisku“, M. Viktor Hauser, Celovec, Kardinalni trg (Koroško) 1102

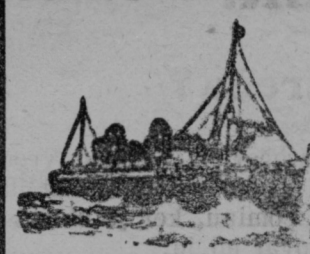
Priporočam! Za jesen in zimo svojo veliko novo zalogo blaga za moške in ženske obleke, vsakovrstne barhente, odeje, velike robe, jegrove srajce itd., se radi ogromnega nakupa blaga po jako znižanih cenah prod.

Redka prilika! 1000 komadov flanelnih odej, široke 120 cm, dolge 180 cm za K 150 se dobijo dokler so v zalogi. Pričakujoč obilnega obiska se zabeležim

Jožef Ullaga, Maribor
Tegethefova cesta št. 21. 1100

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske

prekomorske družbe iz

Havre v Newyork

najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vezne listke (Šifkarte) za potnike v Ameriko in vezne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana
konecs. potovalna pisarna Dunajska cesta 18
v hiši Kmetske posojilnice, nasproti znane gostilne „Figabirt“ 375

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR

Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje proti rdečici je izvstno zdravilo. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K.

Gospod A. H., Sv. Križ piše: Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gospod Janez K piše: Prav dobro pomagalo!

Nadalje priporočam:

Kapljice za želodčni krč: Stane 1 steklenica samo 50 vin.

Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobeh in udih. Cena 1 K.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg št. 15.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

- 14 karatni zlati prstani . . . . . 4—
- 14 karatne zlate ure za gospode . . . . . 40—
- Srebrne ure . . . . . K 6-50
- Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi 9-50
- Pristne tula ure dvojno pokrovo . . . . . 13—
- Ploščnate ure iz kovine . . . . . 6—
- Srebrni pancir-verižice . . . . . 2—
- 14 karatne zlate verižice . . . . . 20—
- Amerikanske zlate double-ure . . . . . 10—
- Goldin Roskopf ure . . . . . 4—
- Prave železničarske Roskopf-patent. Prava nikeln. točno na min. idoče . . . . . K 5—
- 14 karatne zlate ženske ure . . . . . 19—
- Viseče stenske ure na nihala 10-80
- Kuhinjske ure 2-40
- Ure s klobučastimi . . . . . 3—
- Ure zvojnimi p zvoncem 3-50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatine in srebrnine.

Manufakturna trgovina

M.E. Šepec: Maribor
Grajski trg št. 2 (Burgplatz)

se cenjenemu občinetu, gospodarjem, fantom in dekletom za nakup novih oblek, lepo nove modno volnene in perilne blago platna in drugih potrebščin, vsem ujudno priporočam, ter zagotavljam na dobro, brezkonkurenčno, ceno postrežbo. Vse vrste odej in flanelnih odej za postelje od 1 K 40 vinarjev naprej. 1175

Kdor ni svojega denarja sovražnik

naj ne pozabi na velikansko trgovsko hišo Jo ip Druškovič, Slov. Gradec z najnovejšim zimskim blagom, tudi cenejše kakor v vsaki drugi trgovini.

Prva štaj. trsničarska zadruga
(pošta Juršinci pri Ptuj)

ima na prodaj cepljene trte najboljše kakovosti in sicer vse priporočljive vrste na običajnih podlagah, kakor tudi na različnih križankah. Ceniki so brezplačno na razpolago.

Nažnanilo preselitve!

*U*sojam si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti,
da sem

lekarno pri sv. Magdaleni
preselil v svojo novozidano hišo na Magdalenskem
trgu št. 3 (v neposredni bližini novega drž. mosta).

V Mariboru, meseca novembra 1913.

Se priporoča velespoštovanjem

Ph. Mr. Viktor Savost
lekarnar.

1312

TOMAŽEVA ŽLINDRA

(vpisana znamka).

je izborno važno gnojilno sredstvo za vse sadeže na vseh vrstah zemlje. Pomnoži dohodek po dobičkanosnem načinu. Uporaba iste ga ni vezana na noben letni čas.

Tomaževa žindra »zvezdna znamka« je priznana najizbornejše blago neskvajene kakovosti. Zato naj zahteva vsak poljedelec **Tomaževo žindro** »zvezdna znamka«, kajti zvezda na vreči in plombi daje poročstvo za čisti in polnovredni izdelek.

POZOR.

Tomaževa žindra »zvezdna znamka« se v originalnih vrečah **promptno** prodaja pri sledečih trgovcih:

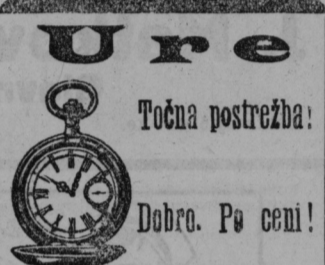
Peter Majdič, Celje; Jos. Kasimir, Ptuj; F. Kreschischnig, Radgona; Alojz Maček, Maribor, Alojz Pinter, Slov. Bistrica; Eduard Suppanz, Pristava; N. Zanier, Št. Pavel pri Preboldu, Franc Kupnik, Konjice.

Kjer ni nobene prodajalne se naj obrne naravnost na: 1017

„Thomasfosfatfabriken“ L. Z. O. Z.
Berolin W 35.

Pred manjvrednim blagom se svari.

Lepo posestvo z 6 oralov zemlje je na prodaj lepi sadonosni vrt travniki in gozd; cena 12.000 K. Vpraša se pri g. Pukl, Razvanja pri Mariboru. 1271

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov cenik zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat.-ura K 3-50
Pristna srebrna ura K 7-
Original omega ura K 18-
Kuhinjska ura K 4-
Budilka, niklasta K 3-
Poročni prstani K 2-
Srebrne verižice K 2-
Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Ovčjo volno
Ovčje kože,

kakor tudi vsakovrstne druge kože kupuje po najboljših dnevnikih cenah K. Gränitz, Maribor, Gosposka ulica 7. 1199

Posestvo

čez 30 oralov veliko, blizu Maribora, železnice in farne cerkve, vse v dobrem stanu, je takoj na prodaj. Več pove upravnistvo. 1192

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „Ria-mazle“ Vašega kurjega očesa, bradavice, trde kože v treh dneh brez bolečine ne odpravi. Cena ene posodice z garancijskim pismom eno krono. 224 „Kemery, Kašau“ I. poštni predal 12/76 (Ogrsko)“

1821 Najboljšo 1821

žitno kavo

5 kg zavoj v lepi škatli po 4 K franko se pošilja na vse strani in se še dodaje 2 dragoceni darili

zastoni

po starozani trdki Jos. Stumpf, tovarna žitne kave v Štoto na Labi (Česko). Na tisoče priznanj. Vzorci in prospekti gratis in franko.

Oznanilo.

Za pospeševanje kletarstva (ravnanje z grozdem in sadnim vinom) je deželni zbor sklenil na deželni viničarski šoli v Silberbergu prirediti pod vodstvom deželnega ravnatelja za vinarstvo in sadjarstvo

Antona Stieglerja šestdnevni tečaj za kletarstvo od 12. do vstevnega 17. januarja 1914.

Udeležencem tečaja ni treba za pouk, ki se vrši dopoldne in popoldne, ničesar plačevati, pač pa si morajo sami oskrbeti stanovanje in hrano.

K temu tečaju se bo pripustilo 25 udeležencev izmed štajerskih lastnikov vinogradov in gostilničarjev. Prijave se morajo vložiti do najkasneje 5. januarja 1914 pri deželnem odboru.

Gradec, dne 28. novembra 1913.

1303

Od štaj. deželnega odbora.

J. Fauland v Ptuj

trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča.

576

Slovinci! Zavedajte se!

Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov.

Kupujem po najvišji ceni deželne pridelke, vosek in vinski kamen.

Točna in solidna postrežba.

J. Ravnikar
Celje
Graška ulica števil. 21.

Na drobno in na debelo!

Trgovina s kakovostnim blagom

Trgovina z moko in deželnimi pridelki

Uredno sveža žgana kava

Zaloga rudninskih voda

Važen oglas „Slovenske Straže“! Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti se s srečko!

Turška srečka

je v to serho prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov. ker vsake srečka mora zadeti najmanj 400 frankov. ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krome 75 vinarjev, in ker zadobi kupec še po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico. Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. decembra 1913!

Ena turška srečka in ena srečka italijanskega rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto, na mesečne obroke po samo 6 kron.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ gospod Valentin Urbančič, Ljubljana 5.

Sprejmejo se marljivi sotrudniki pod ugodnimi pogoji.

Prepričaj se predagi odjemalec, Kje boljše je postrežba pri meni al' drugod; Vsekakor ti priznam kot trgovec Da neprilike se najdejo povsod.

Potrudite se ob skati domačega in narodnega trgovca Fr. Lenarta v Ptuj

ki priporoča denj. občinstvu za jesen in zimo veliko izbiro nevedčega vsakovrstnega modnega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi razno platno za živetno in posteljno perilo.

Nadalje priporoča

za jesen in zimo različne nove porčate, novo hlačevino, nove koece in edaje, nove štrikane robece in srajce, tepihe, dečnike, kravate, manšete, ovratnike, nogavice, rokavice ter veliko drugega novega blaga za oblačila.

Za mnogoštevilen obisk se priporoča **Franc Lenart.**

983

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Postrežba poštena.

Postrežba poštena.